Grasparkieten Symposium

19 oktober 2008, Den Tref, Alexanderhof 7, Hapert

Worldwide Distribution Birds-Well Super

Slegers Nicole
Seringenstraat 11 A
3920 Lommel
België

Tel: 0032(0)11 54.31.50 Fax: 0032(0)11 55.51.27
e-mail:info@busy-birds.be www.busy-birds.be

Wij doen het op natuurlijke wijze…….

BUSY BIRDS PRODUCT

Birds - Well Super is een geconcentreerd, hoogwaardig, biologisch afbreekbaar product dat een drievoudige werking heeft.
Het reinigt, ontgeurt en heeft een bacteriële nawerking waardoor een optimale reinheid en hygiëne in en rond uw kooien langdurig wordt gegarandeerd.

Voorbereiding:
Verdun het product in een sprayflacon: 5% product en 95% handwarm water, eerst water dan product.
Gebruiksaanwijzing:
Vernevel Birds - Well Super over de te reinigen oppervlakte. Laat even inwerken en verwijder dan de vervuiling met een spons, doek of borstel. Spoelen meestal overbodig.
Birds - Well Super kan gebruikt worden voor het reinigen van (kweek) kooien, nest - voeder - en drinkbakjes.
Birds - Well Super lost de vervuiling op zonder het materiaal en de dieren negatief te beïnvloeden.
Geurverdrijver:
Birds - Well Super zorgt bovendien door zijn frisse geur (lente mint) dat zowel de vogels als de liefhebber zich goed voelen in hun hygiënische omgeving.
Voordelen:
Door de grondige reiniging en het nawerkend effect van Birds - Well Super wordt de gezondheid van de dieren gestimuleerd.
Birds - Well Super is onschadelijk voor vogels, mens en materialen, Birds - Well Super is biologisch afbreekbaar en heeft geen enkele negatieve invloed op de vruchtbaarheid en kweek van uw vogels.

BIRDCARE COMPANY PRODUCTEN

- **Calcivet**: Vloeibaar calciumsupplement voor broedende en opgroeiende vogels.
- **Daily Essentials**: Multivitaminen, ‘rapisorb’ mineralen en/of aminozuren.
- **Proboost Super Max**: Eiwitten, mineralen en aminozuren voor een goede conditie van het verenpak, betere gezondheid, betere groei van de jongen en vruchtbaarheid.
- **PotentBrew:** stimuleert de groei van de jongen en herstelt de darmflora voor zieke en gestresseerde vogels.
- **Spark:** geeft uw vogel energie voor het inzenden naar een tentoonstelling.
- **Aviclens**: houdt het drinkwater hygiënisch rein, ideaal voor het gebruik met kiemzaad.

Colofon

Deze
Grasparkieten Symposium Syllabus
is een uitgave van de
Nederlandse Grasparkieten Club
2008

Symposium team:
Cor Booster, Jac Cuyten, Johan Donkers, Harry van Doorne, Dick Gronouwe, Willem de Koning, Judith van Schaften, Jan van Seeters, Roger Vandeweyer, Ard Veldt

Eindredactie Syllabus:
Johan Donkers, webmaster@ngc-dbs.nl

Datum: 19 oktober 2008
Lokatie: "Den Tref", Alexanderhof 7, 5527 EH Hapert, tel. 0497 38 14 00, info@dentref.nl

Symposium Agenda:

09.30	Zaal open, inloop, ontvangst met koffie en koek, uitreiking syllabus & badge
10.25	Openingswoord door Willem de Koning, voorzitter NGC-DBS
10.30-11.15	Lezing over bevedering door Jac Cuyten
11.30-12.15	Lezing over de invloed van de Spangle mutatie in onze hobby door Cor Booster
12.30-13.30	Lunch
13.30-14.15	Lezing over de ontwikkeling van de moderne grasparkiet door Marcel Bühler
14.30-15.15	Film van Harry van Doorne: Jo Mannes, de succes story
15.30-15.45	Toespraak eregast Jo Mannes
15.45	Afsluiting door Willem de Koning
15.50-…	Gezellig samenzijn en napraten in het café

Inhoud

Colofon 1

Voorwoord 2

Introductie eregast en sprekers 3

Bevedering – Jac Cuyten 5

De invloed van de Spangle mutatie in onze hobby – Cor Booster 14

De ontwikkeling van de moderne grasparkiet – Marcel Bühler 30

Jo Mannes, de succes story – Harry van Doorne 34

Het ideaalbeeld 36

Foto's cover

Grote foto: Spangle Violet, Jo Mannes.

Inzet boven: Cinnamon Hemelsblauw, Jac Cuyten.

Inzet midden: Spangle Dubbel Factorig Geel, Cor Booster.

Inzet onder: Recessief Bont Donker-groen, Marcel Bühler.

Welkom! Welcome! Willkommen!

Met enorme trots heet ik u allen Hartelijk Welkom op het Grasparkieten Symposium van de Nederlandse Grasparkieten Club. U zult vandaag getuige zijn van een unieke gebeurtenis in Nederland en u zult van uw bezoek zeker geen spijt krijgen.

In het bijzonder een warm welkom aan het adres van de sprekers van vandaag: Jac Cuyten, Cor Booster, Marcel Bühler en Harry van Doorne en ere-gast Jo Mannes. Zonder hun aanwezigheid zou deze dag niet mogelijk zijn geweest; bedankt voor jullie medewerking!

Meer dan een jaar is er door een groep enthousiaste leden van onze vereniging intensief gewerkt aan het totstandkomen van deze dag. Onder leiding van Jan van Seeters werden thema's bedacht, geselecteerd en vervolgens uitgewerkt. Door uitwisseling van verfrissende en vooral opbouwende kritiek kwamen de onderwerpen op het niveau, zoals u dit vandaag zult waarnemen. Ik ben met het team van mening, dat u vandaag beslist een en ander zult opsteken en …… anderen misschien ook wel van u!

Met oprechtheid kan ik stellen, dat ik met veel plezier deel heb uitgemaakt van het team, dat de organisatie voor haar rekening nam. Mee genietend als iets goed gelukt was en motiverend als het resultaat verbetering behoefde.

Het resultaat mag er zijn:

Jac Cuyten verdiept zich met u in de bevedering van de grasparkiet. Hij wijst u op de mogelijke valkuilen, die op dit gebied in de loop der jaren zijn ontstaan. Met duidelijke beelden illustreert hij de theorie om het op die manier voor u gemakkelijker te maken deze in de praktijk toe te passen.

De Spangle-mutatie is niet meer weg te denken in onze hobby. Cor Booster brengt u op de hoogte van de geweldige effecten, die deze mutatie op onze hobby heeft gehad en nog heeft. Voor- en nadelen worden tegen het licht gehouden en van ruim commentaar voorzien.

Gelukkig kent onze hobby ieder jaar nog instroom van nieuwe leden. Mensen die voor het eerst grasparkieten zijn gaan houden en hiervoor op zoek zijn naar de historie van de Melopsittacus Undulatus. Marcel Bühler laat die geschiedenis nog eens de revue passeren, waarbij natuurlijk de nodige aandacht wordt besteed aan de standaard grasparkiet. Ik ben benieuwd hoeveel u er allemaal (nog) van weet!

De uitsmijter van de dag wordt verzorgd door cineast Harry van Doorne. Hij laat u in een geweldige film zien hoe het toe gaat in het hok van niemand minder dan Jo Mannes. Fantastisch om visueel deelgenoot te worden van de ins en outs van het hok van één van 's werelds grootste kwekers van de afgelopen vijftien, twintig jaren.

Ter afronding van het programma zal Jo Mannes zelf nog de nodige woorden tot het publiek richten. En hem kennende zullen dat geen loze woorden zijn, maar woorden met een boodschap.

Kortom: een dag waarop de ontwikkeling van de grasparkiet centraal staat. Een dag waarop alle aanwezigen uitgebreid met elkaar van gedachten kunnen wisselen omtrent de leuke en minder leuke kanten van een fantastische hobby: het houden, kweken en tentoonstellen van grasparkieten.

Leren, Netwerken en Genieten met hoofdletters. Dat beloof ik u voor vandaag, en dat is ook precies waar de NGC-DBS voor staat en zich voor zal blijven inzetten.

Deelnemers, sprekers, organisators, sponsors en adverteerders: bedankt voor jullie geweldige bijdrage aan de totstandkoming van deze bijzondere dag. Geniet er allemaal van!!!

Met vriendelijke groeten,

Willem de Koning
voorzitter@ngc-dbs.nl

Introductie eregast en sprekers

De eregast:

Jo Mannes

Onze eregast van vandaag behoeft eigenlijk geen introductie. De ”tycoon” van de grasparkieten-sport van de laatste decennia heet Jo Mannes en komt uit Freiburg. De grote namen vergelijken in de geschiedenis van de grasparkietensport is niet direct relevant; een ieder was een grootheid in zijn tijd. Een ding kan men echter concluderen. Het gevoel, dat Jo Mannes heeft voor het uitwerken van de details, waarin zijn vogels zich onderscheiden en het vermogen deze steeds weer vast te leggen in de breedte van zijn gehele stam en dit in een steeds voortschrijdend proces, kent zijn gelijke niet. Het is dan ook vanzelfsprekend dat wij naar Freiburg togen om de resultaten van dit proces op de film vast te leggen en het is nog vanzelfsprekender, dat Jo Mannes onze eregast is!

De sprekers:

Jac Cuyten
jcmacuyten@prettel.nl

Jac komt uit een nest waar het houden van kleine huisdieren de normaalste zaak van de wereld was. Zowel Jac sr., als opa Paul hield vogels en konijnen. Dat ook Jac besmet zou worden met dit virus lag in het verschiet; dat dit het gras-parkietenvirus werd, was niet zo voor de hand liggend. In 1964 gaf een vriend van zijn vader hem enkele koppeltjes Engelse parkieten en zo begon voor hem een lang verhaal, dat nog immer geen einde kent. Als een van de oudgedienden in de hobby weet Jac dat je nooit kunt verzaken en steeds bij de tijd zult moeten blijven. Succes in de hobby komt je niet aanwaaien en is gebaseerd op enerzijds volharding en anderzijds het vergaren van kennis en het achterhalen van feiten, waarop deze kennis is gebouwd. Jac maakt u graag deelgenoot van zijn kennis en brengt u wat verder op weg in de wereld van de bevedering.

Marcel Bühler
marcel.buehler@budgerigar.ch

In 1984 ontdekte Marcel een nieuwe passie: het houden en kweken van grasparkieten. Aanvankelijk was dit in de vorm van een vader en zoon partnership, samen met zijn vader Hermann. Sinds 2003 heeft een hechte vriendschap geleid tot een internationaal partnership onder de naam Bühler en Pearce. Zijn stam bestaat uit zo’n 150 vogels, gebaseerd op de bloedlijnen van Brian Byles, Fred Wright, Ron Pearce, Gren en Pat Norris en enige vogels van Jo Mannes. Kleuren die worden gehouden zijn normalen, cinnamons en recessief bonten. Ook vinden we wat geelmaskers, opalines en spangles in zijn bestand. Marcel is keurmeester sinds 1998 en heeft in die hoedanigheid kwekers en shows bezocht over de gehele wereld. Ook is hij gekend voor zijn uitstekende spreekbeurten en presentaties. Hij is dan ook meer dan wie gekwalificeerd ons te leiden door de wereld van de ontwikkeling van de grasparkiet als showvogel.

Introductie eregast en sprekers

Cor Booster
corbee@kabelfoon.nl

Een verjaarscadeautje in 1970 bracht Cor voor de eerste maal in contact met de wereld van de grasparkieten. Gedrevenheid en hartstocht brachten hem in enkele jaren vanaf de beginnersklasse naar de champions; een status die hij tot op de dag van heden met zijn successen veel kleur geeft. Zijn sociale geïnteresseerdheid bracht hem al gauw op het idee, dat je een hobby niet alleen beoefent en deze instelling bracht hem in contact met kwekers over de gehele wereld. Het keurmeesterschap en de spreekbeurten en presentaties die hij uitwerkte, getuigen van vakmanschap en maakten hem tot een geliefde gast in de nationale en internationale parkietenwereld. Als een van de eerste Nederlandse kwekers, die daadwerkelijk met de spanglemutatie kweekte, is hij de man die ons de waarde van deze kleurslag in de ontwikkeling van onze moderne showvogel kan uitleggen.

Harry van Doorne
budgie@zonnet.nl

Begin jaren zeventig van inmiddels alweer de vorige eeuw startte Harry met een hobby, die zijn leven zou gaan beheersen. Samen met zijn vriend Piet Hekman bezocht hij tal van kwekers en vormde hij zijn denkbeeld over de ideale grasparkiet. Een visie, die hij in praktijk bracht en waarmee hij als tentoonsteller in de jaren tachtig en negentig successen aan elkaar reeg. Ook werd hij keurmeester, bij de N.B.v.V. sinds 1981. Foto-graferen en filmen werden al snel een verlengstuk van zijn hobby en staan in dienst van kennis-overdracht op diverse verenigingsavonden. Zo was Harry mede-initiatiefnemer voor het éérste Grasparkieten Symposium in Nederland, in 1989 te Zwijndrecht. Hij had toen een dia-lezing over de "De kweek van de Ideale Grasparkiet". Dit symposium wordt zijn 5e en voor de 4e keer levert hij een bijdrage: een bijzonder onderhoudende film over onze eregast en diens vogels... Jo Mannes.

Bevedering

De functie van de bevedering

De natuur heeft de vogels voorzien van de prachtigste verentooien. Deze bevedering is er niet voor niets en heeft dan ook diverse functies om het vogelras in stand te houden. Deze zijn o.a.:

- Het reguleren van de lichaamstemperatuur. Bij koud weer zitten vogels bol en isoleert de luchtlaag tussen de veren dusdanig, dat de lichaamstemperatuur gewaarborgd blijft. Bij warm weer zitten vogels strak met wijd uitstaande vleugels, zodat zoveel mogelijk lichaamswarmte wordt afgegeven.
- De bevedering beschermt de vogel bij ziekte. Een zieke vogel zit bol met als doel zoveel mogelijk lichaamswarmte vast te houden.
- De bevedering laat schutkleuren zien, aangepast aan de natuurlijke omgeving om de vogels te beschermen tegen hun natuurlijke vijanden. Bij onze grasparkieten is deze "grasgroen" zoals de wildkleur oorspronkelijk genoemd werd. Dit is ook de reden, dat mutaties in de natuur zo weinig gezien worden. Deze hebben door het ontbreken van de schutkleur een veel geringere overlevingskans.
- Vele soorten hebben prachtig felle kleuren en imponeren hiermee bij het paringsritueel de uitgezochte partner.
- Bij het broedproces is de bevedering o.a. een ideaal mechanisme om in het nest voor de eieren een optimaal broedklimaat te regelen.
- Het verenkleed stelt de vogel in staat om zich d.m.v. vliegen te verplaatsen. Hij gebruikt hiervoor de vleugels en heeft als roer een staart, die hem in staat stelt te sturen.

U begrijpt als u al deze functies op een rijtje ziet staan hoe belangrijk het is, dat dit verenkleed in een optimale conditie verkeert. De natuur reikt de vogels hier veel hulpmiddelen voor aan:

- Door middel van de rui geeft de natuur een mechanisme, dat structureel de vedertooi vernieuwt en om wat voor reden dan ook ontbrekende veren vervangt.
- Regen- en badwater conditioneren en reinigen de bevedering en brengen de bevedering in de oorspronkelijke vorm.
- De stuitklier geeft een vetachtige substantie af, waarmee de vogel de bevedering poetst en daardoor beschermt tegen b.v. overtollig water.

Wij als kwekers van standaardgrasparkieten staan vaak niet meer stil bij deze basisfuncties en hebben door selectie en inteelt de bevedering dusdanig gemodificeerd, dat deze niet meer toereikend is om een aantal van deze basisfuncties te waarborgen. De van oorsprong snelle en wendbare grasparkiet, gemaakt om te overleven in de moeilijke omstandigheden is verworden tot een veel trager exemplaar, dat in de vrije natuur totaal geen overlevingskansen meer zou hebben. Wij hebben als kwekers een kunstmatig milieu geschapen, waarin een aantal van de basisfuncties van de bevedering er nier meer zo toe doet. Dat een vogel b.v. zich d.m.v. vliegen niet snel kan verplaatsen is niet meer van belang. Wij bieden hem een beschermd milieu, waarin hij geen natuurlijke vijanden tegenkomt. Daarom vind ik het in deze inleiding belangrijk even "back to basics" te gaan.

De bevedering en de standaard

Hoe zien wij als kweker van tentoonstellings-grasparkieten de functie van bevedering. We kunnen die samenvatten in de volgende stelling:

De bevedering is voor ons een instrument geworden om de uiterlijke verschijningsvorm van onze vogels dusdanig te beïnvloeden, dat deze voldoen aan een aantal gezamenlijk afgesproken richtlijnen, die wij een standaard noemen.

We kunnen hier onderscheid maken tussen de standaard van uitmuntendheid, waarbij een monster-omschrijving wordt gegeven aan welke criteria de opbouw van de ideale grasparkiet moet voldoen en de kleurenstandaard, welke duidelijkheid biedt over de kleur- en tekeningsvoorstellingen van de diverse kleur-slagen. In beide gevallen is de manier waarop wij de bevedering aanwenden om ons ideaal te verwezenlijken van het grootste belang. Met name de standaard van uitmuntendheid is aan de ene kant heel specifiek in haar richtlijnen, maar geeft aan de andere kant oneindig veel ruimte aan persoonlijke interpretatie. Dit wordt met name onderstreept door de ontelbare getekende ideaalbeelden, die in de loop der jaren als streefbeeld werden opgevoerd en ook weer even snel werden achterhaald. Een steeds voortgaand proces in een evolutie, waarvan men al vaak dacht dat het einde bereikt was, maar welk proces zich heden ten dage sneller voltrekt, dan ooit te voren. Dit proces zal zich steeds blijven evalueren, zolang er kwekers zijn, die hieraan voeding geven. Hoewel de skeletbouw en de selectie hierop niet onderschat mag worden. Ik denk hier b.v. aan de snavelplaatsing en de pootstand, blijft de bevedering het belangrijkste sturingsmechanisme. Enkele millimeters lengte-verschil in de kopbevedering, heeft direct al een veel grotere impact dan een iets bredere schedel. De vaardigheid van kwekers als Ken Farmer, Jack Fisher, Angela Moss, Harry Bryan en Alf Ormerod, die verschillen in bevedering herkenden en hier ook bewust of intuïtief gebruik van maakten en deze verschillen wisten vast te leggen en uit te bouwen, hadden grote invloed op de ontwikkeling van het ideaalbeeld. Iedere tijd heeft zo zijn verenkunstenaar en de laatste twee decennia heeft met zijn onmiskenbaar en uniek “fingerspitzengefühl” Jo Mannes een stempel gedrukt op de, zoals wij dat noemen, moderne showvogel. Zijn visie op bevedering in de breedste zin van het woord ligt hieraan ten grondslag. Hoe goed de leading breeders in de grasparkietenwereld zijn, is van groot belang voor het tempo waarin de showvogel zich evalueert. Je kunt het heel goed vergelijken met de modewereld. Een topontwerper creëert een kledinglijn. Eerst kijkt men het resultaat met wat gemengde gevoelens aan en na een paar shows wordt het idee steeds breder uitgedragen. Andere ontwerpers nemen invloeden over en achtereenvolgens wordt het gemeengoed als ook de confectie-industrie zich interesseert. Het idee wordt nu breed gedragen en door iedereen begeerd. In die zin zou je Jo Mannes de Ives Saint Laurent of misschien beter de Carl Lagenfelder van de grasparkietensport kunnen noemen. Het zijn altijd de creatieve geesten onder ons die de richting aangeven en daarmee invulling geven aan de standaard.

Bevederingkwaliteit: 5 belangrijke issues

Met observeren en analyseren kun je een hoop in kaart brengen. We moeten het onderwerp zeker niet te ingewikkeld maken, dus moeilijke termen als cortex, bewolkte zone en wat dies meer zij laten we achterwege. Het gaat er in eerste instantie om wat we zien en om het te kunnen zien moeten we het ook herkennen. We gaan een analyse maken van verschillende bevedering issues, die samen bepalen, waarom een vogel er uit ziet, zoals hij er uit ziet en welke invloed we daarop kunnen uitoefenen. De 5 issues zijn:

- De vederstructuur
- De vorm van de veer
- De doorkleuring van de veer
- De groeirichting van de veer
- Bevederingproblemen

De vederstructuur

Je zou de opbouw van een veer kunnen vergelijken met die van een boom. Wat we zien is een stam, waaraan takken groeien en aan die takken groeien weer twijgjes. De veer is vergelijkbaar opgebouwd. We zien hier de vederas, vanuit die vederas vertakken zich de baarden en aan die baarden zitten op hun beurt weer de vederhaakjes. Samen vormen zij de structuur van de veer. Het is juist in deze structuur, dat een grote diversiteit kan optreden. Een veer kan groot of klein zijn, grof of fijn en alle tussenvormen van dien. Het waren als eerste de kanariekwekers, die een onderscheid zagen. In eerste instantie constateerden zij verschil in kleurintensiteit en benoemden dat als yellow (diepgeel) en buff, wat zoveel als flets betekent. Nederlandse benamingen zouden derhalve vetstof en schimmel kunnen zijn. Zij constateerden het verband tussen kleur en bevedering, waarbij werd vastgesteld, dat een diepe kleur bij een fijne bevedering past en een fletse kleur bij een grove bevedering. En zo werden de oorspronkelijke kleuraanduidingen gebruikt voor de typering van het soort bevedering.

Wanneer men zich het traject dat zich bevindt tussen yellow en buff zou voorstellen door een schaal gevormd door een rechte lijn, dan zou deze plaats bieden voor ontelbare bevederingstypes (tussenvormen), zich bewegend van yellow (fijn) naar buff (grof), waarbij het midden van deze schaal als medium wordt getypeerd.

De term medium heeft niets te maken met de oorspronkelijke kleuraanduiding, maar werd later bedacht, omdat men tussen yellow en buff een tussenvorm zag en die aan wilde duiden.

yellow

medium

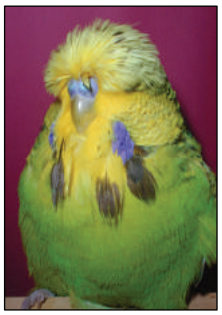
buff

Het is een misvatting te denken, dat een grote veer synoniem staat voor buff en een kleine voor yellow. Het is vooral de mate waarin een veer grof of fijn is opgebouwd, die dit bepaalt. Een kleinere veer kan dus buff zijn en een grotere yellow. Hoe grof of fijn de verhaking is, speelt hierbij een belangrijke rol. Kleur vinden we hoofdzakelijk terug in de haakjes van de veer, die als het ware kleine zijtakjes zijn van de baarden. De kleurintensiviteit wordt bepaald door de grofheid of de fijnheid van de verhaking.

yellow

medium

buff

Wanneer we een vaste stam vogels met vastgelegde eigenschappen als ijkpunt nemen, kunnen we zien dat kleur inderdaad bevedering is. De meer dominante kleurslagen binnen de stam zorgen voor meer volume in de bevedering dan de meer recessieve kleuren. Voorbeeld: in een nest waar zich zowel een grijze als een hemelsblauwe aandient, zal de grijze bijna altijd qua bevedering de boven-liggende partij zijn. Wanneer in diezelfde vaste stam de basiskleur gekoppeld wordt aan de grijsfactor (b.v. grijze of grijsgroene) en/of de opaline factor herkennen we gemiddeld ook een toename van het veervolume. Bij de cinnamon daarentegen zien we vaak weer een fijnere verhaking, die de veer zachter maakt. Feitelijk zijn dit allemaal sturings-mechanismen, waardoor we de vogels binnen deze vaste stam kunnen beïnvloeden, qua postuur, maar ook qua kleur en tekening.

Volgens Jo Mannes is de zachte buffveer, die we op zijn showvogels kunnen bewonderen, een product ontstaan door het inkruisen van de Sperber cinnamonlijn, waarvan hij in het grijze verleden vogels als uitgangsmateriaal heeft benut. Deze specifieke lijn beïnvloedde de veren van de normale vogels en bracht de verfijnde zachte veer in zijn stam. Niettemin zien we ook bij Jo Mannes vogels met een zeer uiteenlopende structuur in bevedering, zodat er altijd speelruimte blijft om te sturen.

Vaak is het ook een zaak van compensatie zoeken: wanneer men te grof gaat wordt de kleur fletser en is de kans op flecky groter; als we hier weer een tegenpool zoeken met een fijne structuur, brengen we de uitkomst van zo'n verparing weer in proporties. Persoonlijk houd ik er van vogels met verschillende kleuren te verparen, met als uitgangspunt meer mogelijkheden te creëren voor wat betreft de veereigenschappen, die zij bezitten. Kwekers, die zich op een specifieke kleur richten, b.v. lichtgroen, en ook standvastig lichtgroen aan lichtgroen verparen, zullen vastlopen in hun mogelijkheden.

De vorm van de veer

Veren hebben een grote diversiteit in de manier, waarop zij gevormd zijn. Ik geef hier een aantal voorbeelden:

- een lange, smalle veer
- een brede, hoekige veer
- een druppelvormige veer
- een niervormige veer
- een puntige veer
- een brede, ronde veer

Bij getekende vogels is de vorm van de veer makkelijk te herkennen. Aan de vorm van de spot (keelstip) kunnen we zien met wat voor soort veer we te doen hebben. Als de spot b.v. puntig is, zal de veer ook puntig zijn, enz.

Wanneer we de standaard als leidraad nemen, dan spreken we over een grote, ronde spot, die wordt voorgesteld als ideaal. Het is vanzelfsprekend, dat om dit te bereiken we een zo rond mogelijk afgetopte veer zullen moeten hebben. Die brede, ronde veer is dan ook om diverse redenen het ideale:

- levert mooie ronde spots op
- bevordert de veerdichtheid

Een brede ronde veer, heeft ook een brede onderveer (donsveer). Het mag duidelijk zijn, dat de opvulling van b.v. nek en schouders bij een brede veer meer gewaarborgd is, dan bij een smalle, lange veer. Je kunt het vergelijken met schoudervullingen in onze kostuums of bij dameskleding. Bij onze vogels neemt de donsbevedering, de functie in van die schoudervullingen en geeft het specifieke beeld aan de verschijningsvorm. Bij die smalle veer daarentegen, krijgen we een open bevedering, een koptype, waarvan men wel eens zegt, dat men door de bevedering de krant nog kan lezen. In de kweek zal men echter ook steeds moeten schipperen om tot de ideale veervorm te komen. Wordt de veer weer te lang, dan ziet men weer direct de puntveer verschijnen. Ook de hoekige veer zien we regelmatig verschijnen. Dus werken met de veervorm heeft ook duidelijk ingekaderde grenzen. Het is dus inderdaad ook hier weer compensatie zoeken en schipperen om uiteindelijk tot het ten doel gestelde resultaat te komen.

De doorkleuring van de veer

Even terug naar de opbouw van de veer: as, baarden, haakjes. We hebben vastgesteld dat het aanwezig zijn van haakjes belangrijk is voor de kleurbepaling. Voor de mate waarin in de veer de kleur terug vinden is de aanwezigheid van de veerhaakjes van belang. Is de verhaking b.v. voor een kwart, voor de helft of voor driekwart aanwezig. In het eerste geval zal enkel de top van de veer de intensieve lichaamskleur hebben, in het tweede geval voor de helft enz. enz. Visueel hebben we hier te doen met een mooie egale lichaamskleur, dan wel een vlekkerige lichaamskleur. Als meetpunt hebben we hier ook weer de spots, die ofwel volrond, ofwel met een vlakke bovenkant, ofwel als een halve maan zichtbaar zijn, afhankelijk van de mate waarin de veer pigment laat zien.

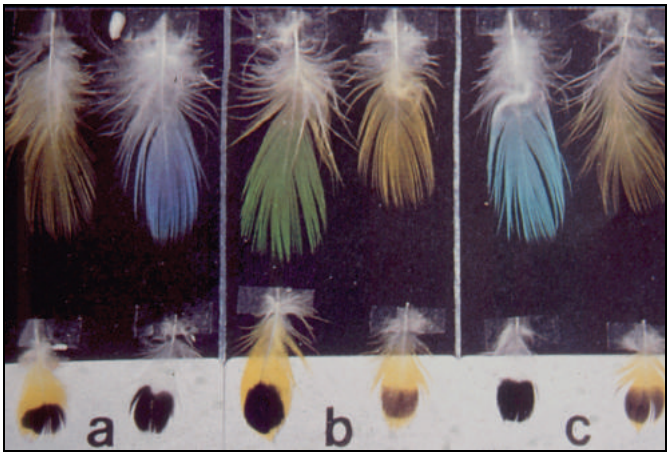

Conclusie is dus, dat de vorm van de spot niet alleen afhangt van de vorm van de veer, maar ook in de mate waarin de veer is doorgekleurd. Bij de spangle mutatie komt hierbij nog wat anders om de hoek kijken. Zoals we weten is de spangle tekening omgekeerd zichtbaar t.o.v. de tekening van normale vogels. Dit betekent, dat b.v. bij de spot alleen de rand van de spot als tekening zichtbaar is. Hoe vaak zien we niet, dat spangle spots niet of slechts ten dele zichtbaar zijn. Ook hieraan kunnen we echter sturing geven. De bevedering van de normalen, die we voor het kweken van spangles gebruiken moet echter wel aan een aantal criteria voldoen.

- De veer moet voldoende doorgekleurd zijn, zodat de spot volledig zichtbaar is.

- De spot in de veer moet gecentreerd zijn, dus omzoomd met een gele, dan wel witte omranding. Vaak zien we dat de spot de buitenste randen van de veer raakt zonder dat hier nog een gele of witte omzoming aanwezig is. Daar de spangle tekening omgekeerd is met die van de normale, zien we in dit geval geen of geen volledige tekening meer.

Groeirichting van de bevedering

Tot nu toe hebben we ons bezig gehouden met de structuur, de vorm en de doorkleuring van de veer. Waarom we zien wat we zien en hoe we dit kunnen beïnvloeden. Zeker zo belangrijk voor de uiterlijke verschijningsvorm is de groeirichting van de bevedering. Bij onze tentoonstellings-grasparkieten hebben we te maken met verschil-lende veervelden: groeperingen van bevedering, die allen hun specifieke groeirichting hebben en daarmee in zeer belangrijke mate het verschijningsbeeld van de vogel bepalen.

De veervelden kan men als volgt benoemen:

- de frontale groei vanuit de washuid over de kruin
- de zijwaartse vedergroei vanuit de washuid
- de benedenwaartse vedergroei vanuit de washuid (buffalo effect)
- de naar buitendraaiende wangbevedering, welk een vlak en breed gezicht laat zien
- een rond uitstaande nekbevedering, ondersteund door een dikke laag dons
- lange maskerveren, die breed uitdraaiend, een zowel breed als diep masker creëren
- een goed aandragende en sluitende lichaamsbevedering

Alle veervelden te samen bepalen in combinatie met structuur en vorm van de veer de verschijningsvorm. Het ontbreken van een of meerdere veervelden heeft direct invloed op die verschijningsvorm. Veervelden zijn zeer goed te herkennen bij nestjongen, die goed in de stoppels komen. De groeperingen, waarin de stoppelplaatsing de diverse groeirichtingen aangeven, geven een perfecte indicatie over hoe een vogel zich later zal ontwikkelen.

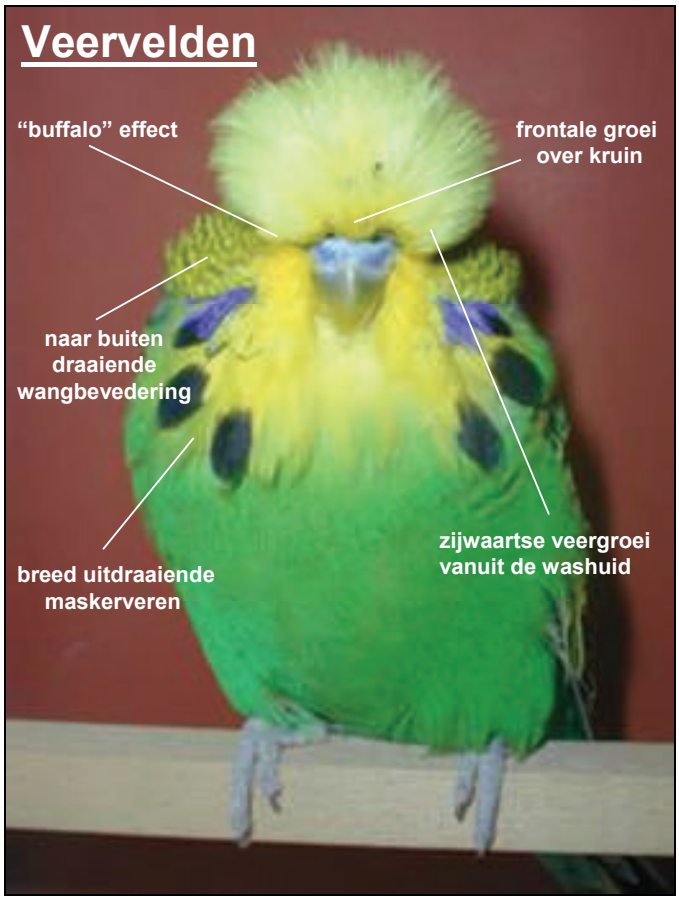

Om dit te onderschrijven heb ik hiervoor nestjongen gefotografeerd in de stoppelfase en later als uitgegroeide vogel.

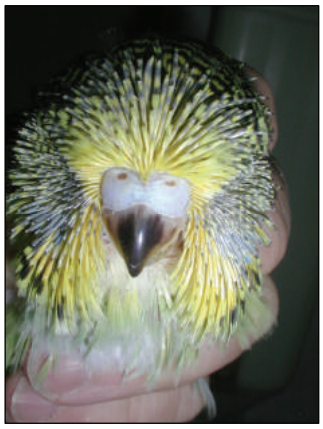

Als kweker kun je bepalen, welke veervelden je ontwikkelt en in welke mate je ze ontwikkelt. Hier wordt het verschil gemaakt tussen de eigenschappen van de ene stam ten opzichte van de andere. Vaak gaat het hier niet bepaald naar het zoeken van compensatie in verparingen, maar juist in het leggen van accenten.

Bevederingproblemen

Gericht kweken heeft zo zijn voordelen, maar brengt ook de nodige nadelen met zich mee. Er worden grenzen opgezocht en misschien hier en daar overschreden. Dit zal zeker niet bewust gebeuren, maar in onze drang om het ultieme te bereiken, doen we misschien wel eens onverstandige dingen. Eerst de problemen eens even benoemen:

- Het gedraaid ingroeien van pennen en lichaamsbevedering
- Het ontbreken van staart en/of slagpennen
- Vorming van lumbs (veercysten)

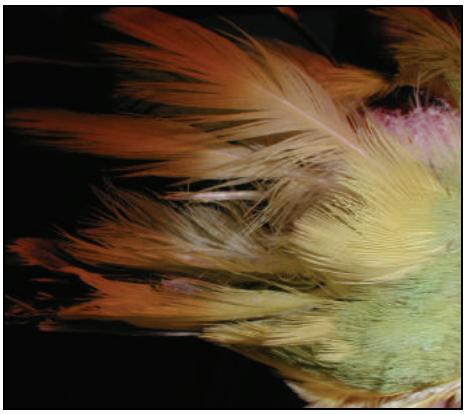

Over het ontstaan van bevederingproblemen bestaan verschillende theorieën. De een beweert dat de problemen een virale oorzaak hebben: een virusziekte. Anderen wijten het aan een degeneratie van de bevedering, die we uiteindelijk erfelijk vastleggen. Naar mijn mening is voor beide theorieën wat te zeggen, zonder dat ze overigens met elkaar in verband zijn te brengen. Behoudens een zo goed mogelijk hokmanagement, waarbij hygiëne hoog in het vaandel staat valt aan de eerste veronderstelde oorzaak weinig te doen.

Reeds in 2000 op het millenniumsymposium van de B.S. verklaarde de Amerikaanse professor Ritchie het antivirus tegen al onze problemen te hebben gevonden en breed uitgetest, zowel bij papegaaien als

parkieten. Je zou zo'n man bijna omarmen, als hij je vertelt dat French moult en veder-problemen tot het verleden behoren. Edoch…. Geld om het merk wereldwijd te deponeren en interesse van een fabrikant hiervoor ontbraken. Ieder product wordt nu eenmaal getoetst aan afzet- en dus winstmogelijkheden.

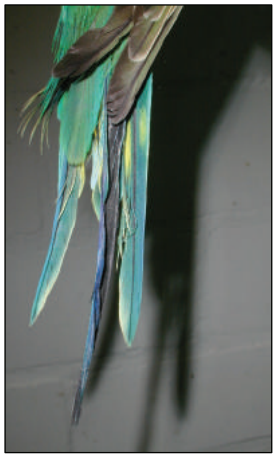

Veren worden fijner van structuur, slagpennen worden fragieler. Degeneratie enerzijds veroorzaakt door ons eigen selectiebeleid, anderzijds door een natuurlijke oorzaak, onze vogels gebruiken hun verenkleed steeds minder om te vliegen, dus de ontwikkeling daarvan verandert. Het is duidelijk dat veren te kwetsbaar zijn, om zich aan het veerzakje te ontworstelen, waardoor ontstekingen en vervolgens cysten ontstaan. We zien het al bij nestjongen, waarvan de staartgroei achterblijft en stootsgewijs verder groeit. Een soort breuklijntjes worden zichtbaar, lijkend op vedermijt. Bij verdere degeneratie krijgen we een vervolg in de vorm van een zgn. harmonica staart en in de volgende fase blijft de staart helemaal weg, met het bekende gevolg. Alhoewel er geen vuistregels voor bestaan kunnen we hier wel wat aan doen. Aan de ene kant selectie en aan de andere kant het opzetten van een "veersterke" lijn, die we als reparatietool kunnen gebruiken, kunnen hier wat soulaas bieden. Opvallend is wel, dat koppels uit dezelfde zwakke lijn, die helemaal compleet zijn vaak vele probleemjongeren geven. Anderzijds is het ook mogelijk dat twee staartloze oudervogels uit twee verschillende lijnen allemaal hele jongen geven. Een pasklare oplossing kan ik u ook niet aanreiken. Het is vaak een kwestie van uittesten; de prijs die hoort bij het kweken van vogels op dit niveau.

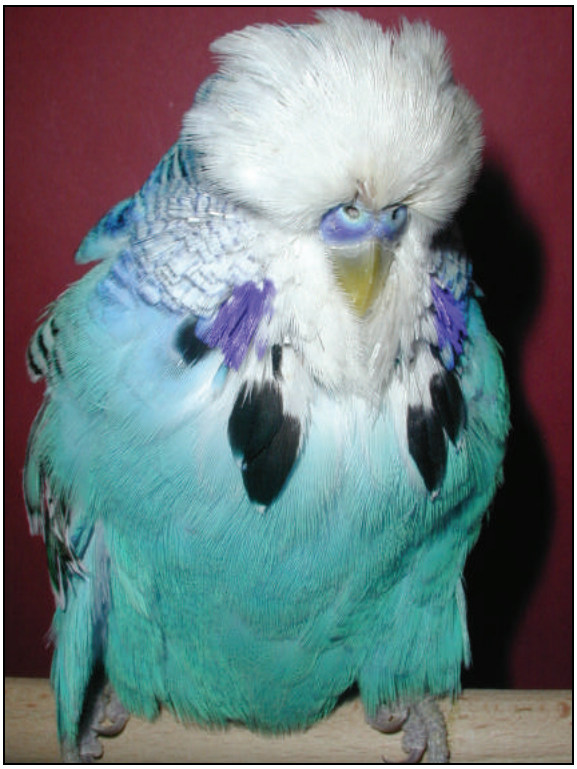

Koppelen van veren

Het verhaal is bijna compleet. Resumerend kunnen we vaststellen dat een goede observatie ons veel kan leren over bevedering. Een optelsom van structuur, vorm, doorkleuring en groeirichting van de veer en het indammen van veerproblemen helpt u bij het vaststellen van de juiste kweekstellen. Al het voorafgaande moet worden meegewogen in een sterkte/zwakte analyse, die u van uw koppels maakt. Het doel moet zijn zo dicht mogelijk bij het eindresultaat te komen, dat u zich voorstelt. Wees u bewust van de mogelijkheden, die deze materie u biedt. Ik wens u hierbij veel succes!

Tot slot laat ik u nog enkele paren zien, met het uiteindelijke resultaat in de vorm van jongen.

Jac Cuyten
jcmacuyten@prettel.nl

De invloed van de Spangle mutatie in onze hobby

Inleiding

Allereerst gaan we terug naar het begin. In de door mij te presenteren lezing zal summier op deze materie worden ingegaan. Ik denk dat Marcel Bühler hier ook zeker de nodige aandacht aan zal besteden bij het onderwerp: de ontwikkeling van de moderne grasparkiet. Maar voor het geval dit niet zo mocht zijn heb ik het voor de grasparkietenfreak wel opgeschreven, zodat het later altijd kan worden nageslagen.

Geschiedenis van de grasparkiet

Alvorens de grasparkiet in Europa bekend wordt, is hij al lang bekend onder de Australische autochtone bevolking, de aboriginals. Zij noemden hem in hun eigen taal "bedgerigah", wat zoveel als "goed voedsel" betekent. Het is dit woord waarvan de Engelse benaming budgerigar is afgeleid.
De eerste geschreven woorden over de grasparkiet in Europa komen we tegen in het reisverslag van kapitein James Cook als deze in 1770 Australië ontdekt. In zijn reisverslag van toen maakt hij namelijk melding van grote zwermen kleine papegaaitjes. Naar we kunnen aannemen bedoelde Cook hier de grasparkiet. In 1794 is het George Shaw die de grasparkiet wetenschappelijk beschrijft in zijn "Zoology of New Zealand" en hem de Grieks - Latijnse naam Melopsittacus Undulatus geeft.

Het woord Melopsittacus valt, wanneer we het in het Nederlands vertalen, uiteen in de Griekse woorden Melos en Psittacus. Melos betekent in het Grieks zang en Psittacus papegaai. Het Latijnse woord Undulatus laat zich in het Nederlands vertalen in: golvende tekening dragend. Iets later in 1805 wordt de grasparkiet ook wetenschappelijk beschreven en afgebeeld in "Naturalist's Miscellany" (deel XVI). In dit werk wordt hij echter onder de naam Undulated Grass Parakeet beschreven. Men neemt aan dat het Nederlandse woord grasparkiet hiervan is afgeleid. In 1831 wordt de grasparkiet in het "London Linnean Society Museum" voor het eerst in opgezette vorm tentoongesteld.

Het is daarna de beroemde vogelkenner John Gould die rond 1837 de levensgewoonten van de grasparkiet beschrijft en hem afbeeldt in zijn werk "The Birds of Australia". In het jaar 1840 is het dezelfde John Gould die de eerste levende grasparkieten vanuit Australië meeneemt naar Engeland.

De invloed van de Spangle mutatie in onze hobby

Deze grasparkieten, die door een familielid van Gould in Australië waren gekweekt, bracht hij toen mee voor zijn zwager Charles Coxon in Engeland.

Weer iets later, rond 1850, zijn de vogels ook te zien in de dierentuin van het Belgische Antwerpen. Niet zo verwonderlijk als men weet dat de dierentuin van Antwerpen in die tijd het centrum van de vogelhandel van geheel Europa was. Het is dan ook in het bijzonder deze dierentuin waar de oorsprong ligt van de verbreiding van de vogelliefhebberij. Vooral de centrale rol die de dierentuin van Antwerpen vervulde in de vogelhandel heeft er voor gezorgd, dat de landen rond België, een belangrijke rol hebben gespeeld (en nog spelen) met betrekking tot de grasparkietenkweek. We denken hierbij aan Engeland, Duitsland en niet te vergeten Nederland. Aangenomen wordt dat de grasparkiet ook in Nederland rond deze tijd is ingevoerd. Hier bestaan echter geen exacte gegevens over. Eenmaal bekend onder de vogelliefhebbers nam de grasparkietenkweek in die tijd een enorme vlucht. De vogelvangers in Australië konden dan ook nauwelijks voldoen aan de enorme vraag. Zo werden alleen al in Frankrijk, tussen 1860 en 1870, jaarlijks honderdduizenden grasparkieten ingevoerd. Ook Nederland bleef niet achter en ook in ons land werden in deze tijd grote getallen grasparkieten ingevoerd. In die tijd was er een zodanige vraag naar grasparkieten dat het heel gewoon was dat vogelhandelaren 10.000 - 15.000 koppels per maand verkochten. Door de massale import daalde de prijs van de grasparkiet spectaculair.

Dit was echter gunstig omdat de grasparkiet nu ook betaalbaar werd voor "de gewone man". Iets wat daarvoor absoluut niet mogelijk was geweest. Voor de eerste ingevoerde grasparkieten moesten "de liefhebbers" maar liefst fl. 300, - betalen. Als je bedenkt, dat een gewone arbeider in die tijd, een jaarinkomen had van ca. fl. 110, - dan wordt duidelijk dat alleen "de rijken" zich het kopen van grasparkieten konden veroorloven.

Al gauw bleek dat de grasparkiet, als deze eenmaal geacclimatiseerd was, gemakkelijk te houden en te kweken was. Doordat de vraag naar de grasparkiet hoog bleef werd het aantrekkelijk om in het groot met de vogel te gaan kweken en zo rond 1880 ontstonden er dan ook grote kwekerijen. De grootste kwekerijen ontstonden in Frankrijk. Vooral in Toulouse en omgeving, waar het klimaat bijzonder geschikt bleek voor de grasparkietenkweek, werden enorme grote kwekerijen opgezet. Noemenswaardig in dit verband zijn het Etablissement Bastide, opgericht in 1880 en het Etablissement Ornithologiques Blanchard opgericht in 1886. In deze kwekerijen werd gekweekt met 80.000 tot

100.000 grasparkieten. Door dit alles werd de wilde grasparkiet in snelle vaart tot huisdier gemaakt (=gedomesticeerd) en naar we nu weten, was het dan ook niet meer dan "natuurlijk" dat er zich al spoedig plotselinge veranderingen (=mutaties) voordeden in bijvoorbeeld de kleur van de grasparkiet. In dit kader doet zich in Europa, in 1872, de eerste mutatie voor in België. In België was het de heer L. van der Snickt die de eer te beurt viel als eerste de gele ofwel overgoten grasparkiet te kweken. Helaas gingen deze vogels net als de ouders verloren. In 1877 was het dezelfde kweker, die plotseling 14 overgoten kweekte. Een jaar later, 1878, was het de heer Limboch, in het Belgische Ukkel, die melding maakte van blauwe grasparkieten. Zekerheid hieromtrent ontbreekt echter. Een paar jaar later, rond 1880 was het waarschijnlijk de heer Kessels, ook in Ukkel, die de eerste gele grasparkieten met een lichte tekening en zwarte ogen kweekte. Ook de lutino moet omstreeks deze tijd voor het eerst in België gekweekt zijn maar ging, door gebrek aan kennis van erfelijkheidsleer van de kweker(s), snel weer verloren. In 1884 duikt bij de heer Abrahams, in Engeland, de mutatie lutino opnieuw op. De heer Abrahams had deze in het wild gevangen gele vogels geïmporteerd uit Australië. Het betrof hier zowel mannelijke als vrouwelijke grasparkieten. Zoals tegenwoordig nog het geval is, wanneer zich een nieuwe mutatie voordoet, werden deze eerste lutino - mutanten tegen zeer hoge prijzen verkocht. Het is daarom ook niet verwonderlijk dat het een gefortuneerde persoon is geweest, die als eerste met lutino's kweekte. Het betreft hier de Oostenrijkse Barones Von Sweering die, als eerste, mannen en poppen van deze mutatie kweekte. Zeker is dat in 1910 in Engeland de eerste blauwe grasparkieten werden tentoongesteld in de Royal Horticultural Hall in Westminster. Vermoed wordt dat dit blauwe grasparkieten waren van Nederlandse afkomst. Tussen 1925 en 1928 ontstond er in Japan plotseling grote belangstelling voor grasparkieten. Dit werd vooral veroorzaakt door de interesse die het vorstenhuis van Japan in de grasparkiet toonde. Onder de Japanse adel bleef dit niet onopgemerkt en al gauw werd het een gewoonte de vogels als geschenk aan te bieden als bewijs van liefde en genegenheid. Dit had een gigantische prijsstijging tot gevolg. Voor blauwe grasparkieten betaalde de Japanse adel gemiddeld fl. 1000, - tot fl. 3000, -. De belangstelling was echter van korte duur en al snel daalde de prijs weer naar normale proporties.

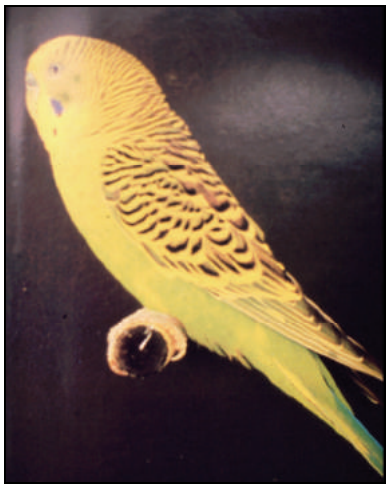

Al voordat de gele en blauwe parkieten waren verschenen was men er bij de kweek met de groene grasparkiet achtergekomen dat er duidelijke verschillen waren waar te nemen in kleurdiepte. Het is Frankrijk geweest waar de drie kleurslagen van groen naar voren zijn gekomen. Deze kleurslagen kennen we nu als licht-, donker- en olijfgroen. Zoals we nu weten wordt de diepte van de kleur bepaald door het wel of niet aanwezig zijn van één of twee donkerfactoren en door de vederstructuur. Uit kruisingen tussen de hemelsblauwe en de donkergroene kwamen de kobalt vogels voort.

In de periode tussen de eerste en tweede wereldoorlog zien we een snelle ontwikkeling van nieuwe mutaties. Dit werd vooral veroorzaakt door het gecontroleerd toepassen van de kweek in broedkooien. Een opsomming van enkele feiten: 1925 melding van de kleur mauve, 1927 de grijsvleugel, 1928 violet, dan in 1930 de fallow. De cinnamon mutatie wordt in 1931 gekweekt. Rond dezelfde tijd ontstaat dus de fallow mutatie, eerst in Californië en een jaar later in Duitsland. Het bleken twee verschillende mutaties te zijn. Het verschil tussen beide mutaties zat hem in het wel of niet bezitten van een witte ring om de iris. In 1934

ontstaan in Denemarken de eerste recessief verervende bonten. Tevens wordt er melding gemaakt van de eerste opaline. In 1935 worden in Sidney de eerste Australisch dominant bonten gekweekt. Het zou tot 1962 duren alvorens deze mutatie in Nederland werd ingevoerd. In 1930 wordt ook de theorie weerlegd dat de grasparkiet de kleuren wit en geel niet tegelijkertijd kan dragen. (eerdere meldingen zijn er al vanuit 1880-België) In dit jaar wordt namelijk de eerste geelmasker gekweekt. Een jaar later verschijnt de mutatie violet op het toneel. Een mutatie die alleen bij de kobalt grasparkiet goed tot uiting komt ondanks het feit dat de violette factor dominant vererft. Het voert te ver om van alle mutaties, die zich tot op heden hebben voorgedaan, het jaartal en de kweker te vermelden.

Wel wil ik in dit kader nog één van de laatste mutaties noemen. Want hier gaat het ten slotte in dit verhaal om. Namelijk de gezoomde (spangle) mutatie welke in 1972 in Victoria (Australië) werd ontdekt. De mutanten werden geëxporteerd door een kweker die in het begin van de jaren tachtig in Zwitserland ging wonen. Toen hij later terug naar Australië verhuisde verkocht hij al zijn gezoomden aan een Duitse parkieten-liefhebber. Toen ze in Duitsland door een bekende Engelse kweker "ontdekt" werden, nam deze enkele exemplaren mee naar Engeland. Inmiddels zijn ze zeer populair. Gebleken is dat ze zeer vruchtbaar zijn, een eigenschap die, zo laat het zich aanzien, bij kruisingen eveneens wordt overgedragen. Maar ik kom daar later in dit artikel graag uitgebreid op terug.

Door domesticatie (=het tot huisdier maken) hebben zich niet alleen kleurveranderingen voorgedaan maar ook veranderingen m.b.t. bijvoorbeeld grootte en vederstructuur. Net als bij de kleurmutaties doen dit soort veranderingen zich eerst voor bij enkele vogels. Door selectieve kweek hebben kwekers dit soort veranderingen steeds sterker ontwikkeld c.q. verbeterd. Zo heeft men zich in Nederland en België tussen 1927 en 1958 vooral bezig gehouden met het verbeteren van de kleuren en de factoren die hierbij van invloed zijn. In Engeland echter heeft men zich vooral toegelegd op verbetering van harmonische vormen en de grootte van de grasparkiet. De hoofdreden van het verschil in kweekopvatting tussen de genoemde landen was gelegen in het feit dat in Nederland de kanariekwekers en de tropenkwekers de grasparkieten hielden. In deze tijd waren er in Nederland vrijwel geen kwekers die alleen maar grasparkieten hielden. Omdat de Nederlandse kanarie- en tropenkwekers vooral gespecialiseerd waren in de kleurenkweek kwam ook bij de grasparkieten de nadruk hier op te liggen. Dit zou zo blijven tot aan 1958. Na 1958 zien we in groten getale de speciaal kwekers van grasparkieten

ontstaan. Ook in Engeland waren het in hoofdzaak de kanariekwekers die zich met de grasparkiet bezig hielden. De Engelse kwekers waren echter het meest gespecialiseerd in de postuurkweek van de kanaries. Dit had tot gevolg dat de Engelse kwekers ook bij de grasparkiet de nadruk op het postuur gingen leggen. Het is dan ook deze periode, van zo'n vijfendertig jaar geleden, waar het begin ligt van de grote forse grasparkiet die we vandaag de dag kennen op onze shows. U zult zich afvragen of er voor 1958 dan helemaal geen "Engelse grasparkieten" uit Engeland werden geïmporteerd? Dit is zeker wel het geval geweest. Al in 1954 adverteerde de heer Jonkheer de Villeneuve uit Den Haag met Violette grasparkieten. Deze grasparkieten waren nakweek van Engelse import vogels van de toen zeer bekende kweker Watmough. Er bleek echter in die dagen geen belangstelling voor deze vogels. Deze belangstelling was er wel voor de grasparkieten met speciale kleuren zoals de witvleugels. In die tijd was de heer Houtenbos uit Alkmaar op het gebied van de kleurenkweek van grasparkieten een specialist. In 1958 importeerde de heer P. Korver uit Alkmaar per toeval via zijn schoonzoon, die kapitein was, een aantal grijze en grijsgroene grasparkieten vanuit Engeland. Deze vogels werden overgenomen door de heren P. Verbeem en T. Dijkman. Beide heren werkten op dezelfde school, de eerste als leraar en de tweede als conciërge. Met de nakweek van de betreffende vogels wisten ze vele shows in binnen- en buitenland te winnen. Door vele 'oude' kwekers worden deze beide heren wel als de grondleggers van de grasparkietensport in Nederland beschouwd. De start van de grasparkiet als postuurvogel in Nederland was dan ook begonnen. Ook anderen gingen zo rond 1960 vogels importeren uit Engeland. Eén daarvan was de heer W. Vunderink die samen met T. Dijkman in die tijd ook naam maakte met goede Engelse grasparkieten. Zoals gezegd was het in 1958 dat in Nederland de belangstelling ontstond voor de formaatvogels onder de grasparkieten.

Deze belangstelling werd voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat deze formaat vogels ook door de keurmeesters werden gewaardeerd. Vooral de duidelijke voorkeur voor de postuur grasparkiet van de speciaalkeurmeesters, na aanname van de standaard van uitmuntendheid, is de oorzaak geweest van de ommezwaai van kleur naar postuur grasparkieten in Nederland. Door dit alles laat het oorspronkelijke "grasparkietje" uit Australië zich dan ook al lang niet meer vergelijken met de schitterende showvogels van nu. Hoewel: we zien momenteel bij de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers weer een hang naar de ‘kleine winkelparkiet’. Of dit onze hobby ten goede komt valt te betwijfelen. Is dit wederom een ‘ingreep’ om de hobby weer toegankelijk te maken voor ‘de gewone man/vrouw’?

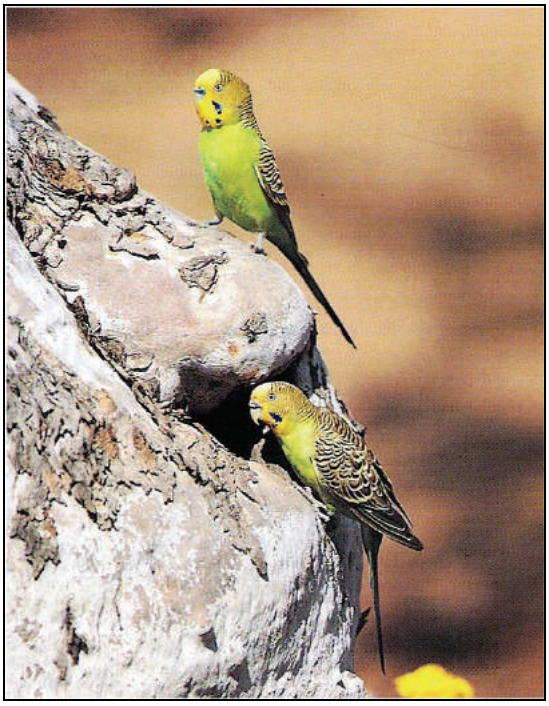

Als we terug denken aan de originele groene wildkleur van de Australische parkiet en zien hoeveel verschillende kleuren en mutaties er op de shows over de gehele wereld tentoongesteld worden zullen we er versteld van staan hoe al deze variaties zich ontwikkeld hebben. Er zijn tal van theorieën m.b.t. de vraag waarom wij zo veel verschillende variëteiten hebben in parkieten kleuren. Zoals selectieve kweek, verandering van het klimaat en leefmilieu, de invloed van de "cross-over" van de genen en recentelijk de theorie van de invloed van straling bij het ontstaan van een mutatie. Dit laatste zouden wij zeker in overweging moeten nemen.

Herkomst en leefmilieu van de grasparkiet

De wilde grasparkiet leeft en broedt voornamelijk in het zuidoostelijk deel van Australië. Een blik op de kaart van Australië leert ons dat hier de staten Queensland, Nieuw Zuid Wales en Victoria liggen. Grasparkieten leven in open gebieden met verspreide boomgroei. In langdurige droogteperioden zwerven ze rond in grote groepen over uitgestrekte gebieden op zoek naar voedsel en water. Ze worden soms bij tienduizenden tegelijk, bij afgezonderde waterpoelen aangetroffen.

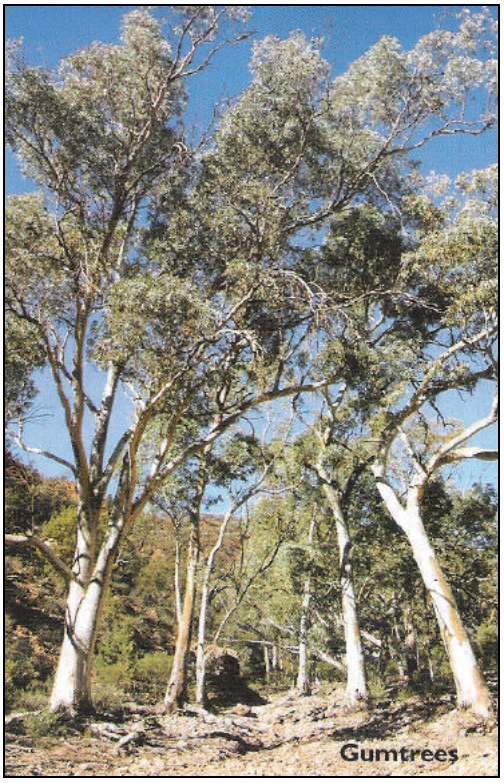

Proeven met gevangen grasparkieten hebben uitgewezen dat ze wel twintig dagen zonder water kunnen. Deze hardheid zal er zeker toe hebben bijgedragen dat ze zich hebben kunnen ontwikkelen tot één van de populairste en meest gehouden huisdieren. In het wild voeden grasparkieten zich hoofdzakelijk met gras- en onkruidzaden, de groeipunten van planten en insecten. Ze eten de zaden niet alleen uit de aren maar pikken ze ook van de grond. Evenals veel andere sociaal levende vogels broeden grasparkieten in kolonies. Ze broeden zowel in het noorden als in het zuiden van Australië. Het broedseizoen in het noorden valt tussen juni en september en het broedseizoen in het zuiden tussen augustus en januari. In het broedseizoen strijken ze neer in beboste streken en zoeken hun broedplaatsen in holen van dode en levende eucalyptusbomen. Wanneer er geen bruikbare nestholten aanwezig zijn maken de popjes deze zelf in het zachte hout van de eucalyptusboom. Dode eucalyptusbomen spelen in het leven van de grasparkiet trouwens een zeer belangrijke rol. Niet alleen geven de dode bomen broedgelegenheid aan de grasparkiet maar ook iets wat levend hout mist, namelijk korstmos.

Korstmos is een soort grijsgroene zwam waaruit de wilde grasparkiet allerlei elementen haalt waardoor hij in zijn natuurlijk milieu in topconditie blijft. Enkele van de elementen die het korstmos bevat zijn jodium en mangaan. Juist dit soort observaties die door onderzoekers zijn opgetekend, over de in het wild levende grasparkiet, kunnen bijdragen tot een juiste verzorging door de liefhebber/kweker. Ook scharrelen de wilde grasparkieten veel en graag over de bodem en "wroeten" dan naar allerlei, voor hen, onmisbare elementen (mineralen) in de grond. Dit gedrag kunnen we ook waarnemen bij de gecultiveerde grasparkieten in onze volière. Zoals al eerder vermeld, broeden grasparkieten voornamelijk in holten van de eucalyptusbomen. Eén van de broedplaatsen van de grasparkiet is het eucalyptenbos, de Malleeshrub in de staat Victoria. Het is een vrij onherbergzame omgeving waar in de maanden september en oktober nog overvloedig regen kan vallen. Onder invloed van de hoge temperaturen in dit gebied worden dan vele vierkante kilometers woestijnzand omgetoverd in rijk bloeiende landschappen van kangoeroegras (ook wel Mitchell gras genoemd). Dit kangoeroegras kan wel een lengte bereiken van ruim een meter. Het zijn onder andere de rijpende zaden van dit gras die het

broedinstinct bij de vogels wakker maakt en hun in de best mogelijke (broed)conditie brengt.
Trouwens dat gras goed voor onze grasparkiet moet zijn, moge blijken uit zijn naam, want zit daar niet het woord gras in?

Onder de ideale omstandigheden van rijpend kangoeroegras worden alle beschikbare holten en uitsparingen in dode en levende eucalyptusbomen door de vogels bezet en als broedkamer gebruikt. De diepte van de holen kan sterk variëren, namelijk van 15 tot 40 cm. De openingen naar het nest hebben een doorsnee van ca. 5 cm. Nadat ze een geschikt nest hebben gevonden laat gezinsuitbreiding niet lang op zich wachten. Veelal worden 4-8 witte eitjes gelegd, waarvan de eerste na ca.18 dagen uitkomt. De eitjes zijn wit van kleur en ovaal of rond van vorm. Na enkele weken krioelt het in zo'n omgeving dan ook van jonge grasparkieten. Als de jongen éénmaal goed kunnen vliegen, vliegen ze 's ochtends, samen met de mannetjes, in grote zwermen uit op zoek naar voedsel. Veelal zijn ze hier de hele morgen mee zoet en keren pas in de middag terug naar de plaats van bestemming. 's Middags vertoeven ze dan vaak in de bomen waar ze zoveel mogelijk de schaduw opzoeken.
Dit gedrag is trouwens ook waar te nemen bij de grasparkieten in onze volière. Mijn grasparkieten zie ik namelijk vrijwel nooit in de zon zitten, maar dat komt omdat ik niet veel thuis ben. Juist bij een heldere zonnige dag, wanneer je als vogelliefhebber denkt dat de vogels wel in de buitenvolière zullen zitten, blijken ze vaak het binnenhok te hebben opgezocht. Nee, echte zonaanbidders zijn grasparkieten niet. Wanneer het gras uitgebloeid is en geen zaad meer draagt, trekken de grasparkieten in grote zwermen noordwaarts. Even als de trekvogels in ons land, sluiten zwermen grasparkieten zich vaak bij elkaar aan. Deze trek naar het noorden begint meestal zo rond januari. Hun zwervend bestaan, over open gebieden met verspreide boomgroei op zoek naar voedsel en water, begint dan weer van voren of aan. Toch is gebleken dat ze niet ieder jaar op dezelfde plaats terugkomen. Hun instinct zal ze namelijk daar heen brengen waar hun voedsel, het gras, rijkelijk bloeit en groeit en dat hoeft niet ieder jaar op dezelfde plaats te zijn.
Voor wat betreft het broeden dient nog opgemerkt te worden dat de grasparkiet zich weinig aan zal trekken van de tijd en de plaats. Onder gunstige weersomstandigheden (na een goede regenperiode) kunnen ze snel weer tot broeden overgaan. Ik heb daar ook zo mijn eigen theorieën over en heb gemerkt dat daar een zeer grote kern van waarheid in zit. Voor diegenen die hem al kennen: ik doel hier op de lezing: "When the north wind blows."

Geschiedenis van de spangle

Wie kent ze niet de spangle grasparkieten, maar weten we eigenlijk nog hoe de eerste spangles er uit zagen? De huidige spangles verschillen zoveel van de originele vogels dat men soms de neiging heeft om te denken dat we het hier over twee verschillende mutaties hebben. Dit als basis genomen denk ik dat het interessant kan zijn om alles eens duidelijk op een rij te plaatsen.

De invloed van de Spangle mutatie in onze hobby

Geen enkele mutatie heeft zoveel enthousiasme verwekt onder grasparkietenkwekers als de spangle. Dit komt misschien omdat de laatst gekende mutatie die in Europa (Engeland) bekend werd, de dominant bonte, al dateerde van 1958. Om die reden wellicht was het nieuws over een nieuwe mutatie, de spangle, meteen groot nieuws.

Er doen misschien verschillende verhalen de ronde over het ontstaan van deze mutatie, maar het hieronder beschreven verhaal is zonder twijfel het meest aannemelijke dat er is. Natuurlijk kunnen we de andere claims niet opzij schuiven of negeren, maar ik denk dat op dit tijdstip ruim dertig jaar later dat er niet meer toe doet en dat dit ook geen afbreuk zal doen aan onderstaand verhaal:

De geschiedenis van de mutatie begint in de beginjaren 70 bij de Australiër John Scoble. Deze merkte de nieuwe mutatie voor het eerst op in de volière van Albert Ritchie, een kweker uit Traralgon, Victoria, Australië, die het systeem van de koloniekweek nog hanteerde. Het totale bestand werd verkocht aan Melvyn Jones die de mutatie vastlegde in 1974. Hij realiseerde zich dat de vogels iets anders vertoonden dan normaal en bracht ze onder de aandacht van de Budgerigar Council of Australia in 1977

De originele kweker bevestigde dat de moeder van de eerste spangle die hij kweekte, een witte zwartoog pop was. De vader was vermoedelijk een dominant bonte, split voor recessief bont, die op dat ogenblik het nestblok met die pop deelde. Die kweker bezat veel recessief bonte vogels en grijsvleugels. Het is ook een gegeven dat de originele Deensbonten gekweekt zijn in Victoria uit eitjes, welke vanuit Europa gesmokkeld zijn. En zie…een paar jaar later verscheen de Spangle mutatie. Dit zet de theorie kracht bij van het effect van straling bij het ontstaan van een mutatie. Maar zo zijn er ook geruchten dat de moeder in plaats van een witte zwartoog ook wel eens een witte overgoten geweest kon zijn. Het is ook bekend dat Melvin Jones een koppel spangles cadeau heeft gedaan aan Frank Gardner, een welbekende en gerespecteerde kweker en keurmeester uit Melbourne, Victoria. Dit was ook de man die de mutant een naam gaf.

De voornaamste reden om de mutatie die specifieke naam te geven was het feit dat de vleugeltekening erg veel leek op die van de Spangle duiven die hij vroeger kweekte. Ene Mr. Gardner was de eerste tentoonstellingskweker die met deze vogels kweekte en er een uitgebreide beschrijving op na hield betreffende de vererving. In die tijd was Melbourne het 'broeinest' voor de grasparkietenhobby in Australië.

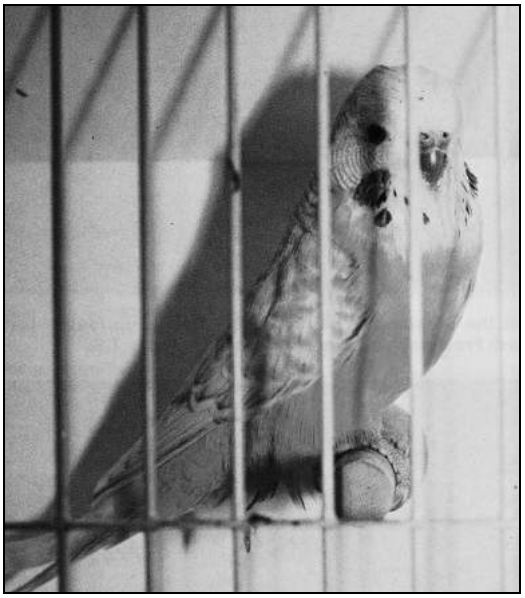

De eerste spangles zijn enkele jaren later, in 1979, naar Europa gebracht door een jonge Zwitser, Rolf Christen. Hij woonde in die tijd in Australië en kwam terug naar Zwitserland om weer voor een tijdje bij zijn ouders te gaan wonen. Hij bracht toen een twaalftal vogels mee uit Australië naar Zwitserland. De lading bestond uit vier clearwings en acht spangles (7 mannen, waaronder één dubbelfactorige en één pop).

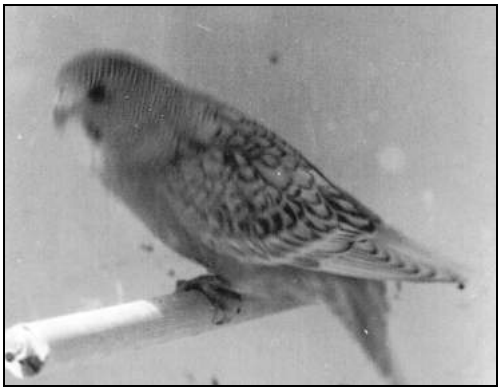

Nadat hij een korte periode met deze vogels had gekweekt heeft hij ze verkocht. Hij heeft één paartje aan Jo Mannes verkocht. De rest werd met jongen en kweekkaarten verkocht aan Reinhard Molkentin uit Duitsland, voordat Rolf Christen terug naar Australië vertrok maart 1981. Zowel Alf Ormerod en Doug Sadler lukt het enkele vogels in hun bezit te krijgen via hun vriend Reinhard. Hier en daar doen verhalen de ronde over hoe deze mutatie nu wel hier is geraakt, maar heel veel doet het er eigenlijk niet toe.

Wat we verder weten over het ontstaan en de vererving van de spangle danken we aan de gerespecteerde kwekers Alf Ormerod, aan zijn onderlegde Australische collega John Scoble, uit Duitsland de heren Reinhard Molkentin en Jo Mannes, Doug Sadler, Jeff Attwood vanuit Engeland en voor Nederland wil ik de naam Posthuma noemen.

Verder hebben in Nederland de heren Hordijk en van Keulen bijgedragen aan de ontwikkeling van deze mutatie. In Frankrijk waren het de heren Treinsoutrot, Archambaud, Ricque en Delille. En in 1982 kwamen de eerste twee spangles naar België. Mijn vermoedens gaan uit naar de heer Reinders.
De eerste spangles die het Verenigd Koningrijk bereikten kwamen dus van de twee Duitse bronnen Molkentin en Mannes en kwamen terecht bij twee verschillende Engelse volières. Het was een gelukkig toeval voor de Engelse kwekers dat de eerste spangles terechtkwamen bij Alf Ormerod en Doug Sadler, die beschikten nl. over een uitgebreide stam van kwaliteitsvolle vogels, zodat ze er in slaagden zowel in kwaliteit als in aantal een ruim arsenaal spangles te kweken in korte tijd. Ze werden door zoveel kwekers afgenomen dat binnen de kortste keren de spangle goed ingeburgerd en verspreid was in Engeland.
Ghalib Al-Nasser ontmoette Rolf Christen voor het eerst op de Budgerigar Society Club Show in 1980 waar hij hem enkele foto's toonde van deze nieuwe en zeer boeiende mutatie. De uitgesproken donkere en zware 'spangling' (vrij vertaald: omzoming...) op de vleugels was overduidelijk. De vogels waren erg mooi om zien en andere kwekers die de foto's te zien kregen waren zeer onder de indruk van het kleurenpatroon op de vleugels.

Nieuwe mutatie

Wat veroorzaakt nu een nieuwe mutatie? Een genetisch ongelukje waardoor een gen of een aantal genen verandert van eigenschap. Met andere woorden, het verdwijnen van het originele 'wild-type' gen, doet een nieuwe mutatie verschijnen. Wat we met de spangle meemaakten was een soort scheuring van het 'wild-type' gen, zodat er een inversie ontstond in o.a. de vleugeltekening, een negatiefje (van een

foto bijv.) als het ware. Er werd eveneens geconstateerd dat de mutatie een dominant karakter heeft, vandaar dat die enkel- of dubbelfactorig aanwezig kan zijn.
Wat is nu die beruchte, inmiddels beroemd geworden mutatie spangle? Door een speling van de natuur, draaide de rugtekening van de grasparkiet zich om. De wit of geel omzoomde dekveertjes van de vleugels werden andersom gelegd, het wit of geel kwam boven te liggen en de dekveertjes werden omzoomd met zwart.

Wanneer een nieuwe mutatie zich aanbiedt, zij er voor de liefhebbers altijd meerdere bijzondere vragen:

1. Afstamming van de mutant: welke kleur of tekening hadden de ouders waaruit hij werd geboren?
2. Wat/hoe is de vererving?
3. Betreft het een verkleiningsfactor of kan men de vogel verbeteren door het inkweken van goede normaalvogels?
4. Wat zijn goede en wat zijn slechte paringen?
5. Hoe zal de standaard eruit zien?

De antwoorden:

1. De mutatie heeft zich spontaan aangeboden uit een paar Australische of dominant bonte grasparkieten. De eerste vogels hadden dan ook allen de nekvlek van de Australisch bonte. Die is er inmiddels uitgekweekt.
2. De spangle vererft intermediair ten opzichte van de wildvorm. Men kan dus ook spreken van enkel- en dubbelfactorige spangles, doch niet van splitvogels. Wat het uiterlijk bij de enkel- of dubbelfactorige betreft maakt de spangle het ons wel gemakkelijk. De dubbelfactorige spangle is anders van kleur dan de enkelfactorige. Door het dubbel aanwezig zijn van de spanglefactor in één en dezelfde vogel werd de productie van eumelanine verhinderd. In de blauwe serie is de dubbelfactorige spangle een witte vogel, in de groene serie een gele. Deze wijken af van de zwartogen door het feit dat zij een witte irisring hebben en de mannen een blauwe neusdop. De standaard voorziet dat een dubbelfactorige spangle zo zuiver mogelijk van kleur moet zijn, éénkleurig geel of wit.
3. De spanglefactor is geen verkleiningsfactor. Het is trouwens bewezen dat de spanglemutatie niet meer moet onderdoen voor de normaalvogels en al grote prijzen op belangrijke shows wegkaapte. Ook uit de paring spangle X spangle zijn de enkel- of dubbelfactorige en de normaalvogels van goede kwaliteit. Zoals bij de normale vogels zal de gekweekte kleur een rol spelen in de kwaliteit van de vogel. Men kan moeilijk verwachten dat een violet spangle dezelfde kwaliteiten heeft qua vorm als een grijsgroene spangle.
4. De paringen met Australisch bont, Deens bont, grijsvleugel en overgoten, wit- en geelvleugel, fallow, lacewing (en zelfs cinnamon, hoewel deze wel erkend wordt) dragen niet bij tot de attractiviteit van de spangle. Het contrast, donkere lichaamskleur en helle vleugels, komt het best bij donkere vogels tot zijn recht. Normaalvogels, al dan niet met één of twee donker- of violetfactoren zijn prachtig, ook in het grijs en grijsgroen mogen ze met de beste mededingen.
5. Op een speciaal hiervoor gehouden vergadering legden Duitsland, Engeland en Frankrijk, respectievelijk vertegenwoordigd door de heren Molkentin, Binks en Barré de eisen voor de standaard vast. Deze standaard werd ook door Nederland en België overgenomen en kan men terug vinden in de standaard van de W.B.O. B.G.C. en N.G.C.-D.B.S.

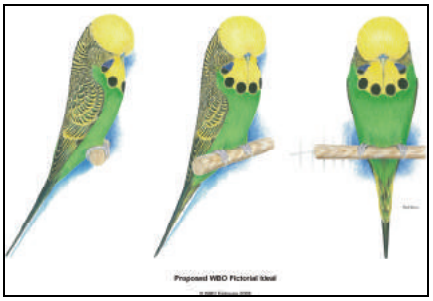

Kleur en kleurenstandaard

Nu we zover zijn is het handig te weten wat een spangle eigenlijk is. Hierbij zal ik de Kleurenstandaard van deze mutatie aanhalen zoals die bepaald is in het BS Kleurenstandaard handboek uit 1994 en zoals hij omschreven wordt in de kleurenstandaard van de WBO en de SBBA(Spangled Budgerigar Breeders Association).

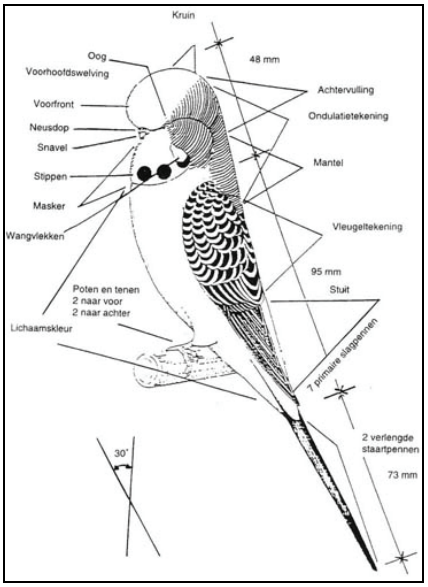

Voor een uitgebreide en totale opsomming van de kleurenstandaard van de spangle verwijs ik u naar de website van de NGC-DBS.

Spangle licht groen

Masker: boterbloemgeel, omringd door zes mooi verdeelde, ronde, zwarte spots met geel centrum, de buitenste twee gedeeltelijk bedekt door de wangvlekken. Het boterbloemgeel van het masker gaat via de kuif en de kroon over in de golfjes op de achterkant van de kop. De kuif en de kroon moeten zuiver van kleur zijn zonder enige tekening.
Wangvlekken: violet, zilverwit, of een mix van beide.
Lichaamskleur: romp, borst, de flanken en onderkant: fel grasgroen in een egale tint overal.
Tekening: op de wang, rug, achterkant van de kop en nek: zwart met een duidelijke boterbloemgele rand met zwart afgebiesd. Mooi gegolfd dus.

Primaire vleugelpennen: boterbloemgeel met een minimale zwarte rand.
Primaire staartveren: boterbloemgeel of geel afgebiesd met zwart.
Poten: Blauwgrijs, huidskleur of een mix van beide.
Ogen: Zwart met witte iris.

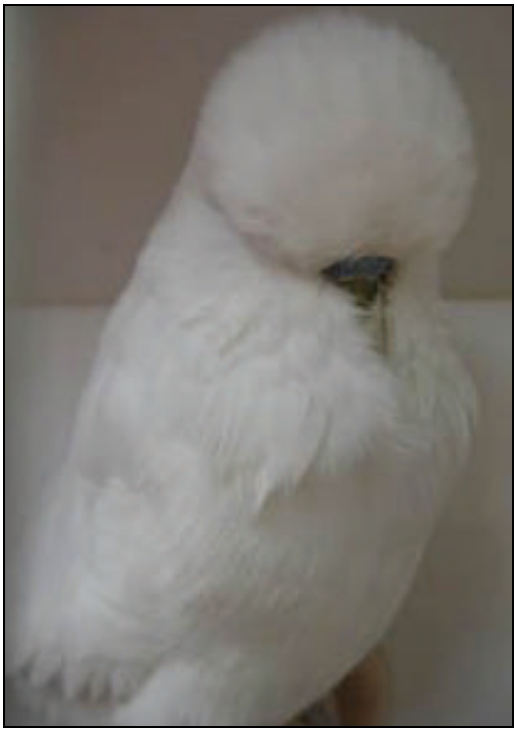

Dubbelfactor Spangle geel (groene serie)

Masker, kuif en kroon: boterbloemgeel. Er mogen geen spots te zien zijn. De kuif en kroon moeten zuiver zijn zonder enige tekening.
Wangvlekken: Zilverwit.
Lichaamskleur: licht, medium, donker of grijsgeel afhankelijk van de hoeveelheid donkere of grijze

factors aanwezig in de genen, vrij van elke groene bevedering of groene zweem is het ideaal, maar een lichte kleuring in de kraag is aanvaardbaar.
Vleugels: boterbloemgeel, zonder zwarte of grijze schakering of groene zweem.
Primaire vleugelpennen: een beetje lichter dan de lichaamskleur.
Primaire staartveren: een beetje lichter dan de lichaamskleur.
Washuid: blauw bij de man, bruin bij de pop.
Poten: Blauwgrijs, huidskleur of een mix van beide.
Ogen: Zwart met witte iris.

Ook wordt in sommige landen erkend dat de spangle eigenschap gecombineerd visueel kan voorkomen met de meeste andere mutaties.
Uit de beschrijving hierboven kan men opmaken dat de meest opvallende eigenschappen van de spangle zijn: een omgekeerde vleugeltekening vergeleken met de normaal vogels, de spots en staart en, in mindere mate, de wangvlekken. Wij kwekers en keurders dienen dit goed in gedachten te houden.

Kweken

Vrij snel had men door dat vererving bij deze mutatie een dominant patroon vertoonde, waardoor het gen enkelfactorig (EF) of dubbelfactorig (DF) aanwezig kan zijn. Bij de meeste dominante mutaties kan men enkel door proefparingen aan normale vogels uitmaken of een vogel EF of DF is. Het woord normaal betekent hier dat de vogel geen drager is van het spangle-gen. Verlies hier bij niet uit het oog dat een normaal uitziende vogel niet split kan zijn voor spangle (of een andere dominante mutatie). Maar in het geval van de spangle is de DF gemakkelijk te onderscheiden van de EF, zoals de beschrijving van daarnet aangeeft. Hierdoor kunnen bepaalde wetten (De Erfelijkheidswetten van Mendel) toegepast worden bij de spangle en deze zien er zo uit:

Mogelijke paringen met spangles en hun resultaten:

Spangle (EF) x Normaal
50% Spangles (EF)
50% Normaal
Spangle (DF) x Normaal
100% Spangles
Spangle (EF) x Spangle (EF)
25% Spangles (DF)
50% Spangles (EF)
25% Normaal
Spangle (EF) x Spangle (DF)
50% Spangles (EF)
50% Spangles (DF)
Spangle (DF) x Spangle (DF)
100% Spangles (DF)

Ik kan niet uitleggen waarom de DF spangle er uit ziet als een witte of gele vogel met donkere ogen, dus zonder tekening (gele- of witte zwartogen). Het lijkt alsof de aanwezigheid van de DF een effect heeft op de donkere pigmentatie van de veren zodat die wegvalt. Voor de eerste rui lijken deze vogels op witte vogels of gele vogels zonder irisring rond de ogen. Tijdens de rui beginnen sommige van deze DF vogels toch visueel een beetje hun geheim prijs te geven, maar vooral belangrijk: ze ontwikkelen de witte irisring rond de ogen en de blauwe washuid bij de mannen zodat het onderscheid met de witte of gele

zwartogen vogels meteen duidelijk wordt. Sommige DF vogels zullen in de kraag een rand krijgen die lichtgekleurd is. De EF vogels zijn gemakkelijk te herkennen, al in het nestblok.

De vruchtbaarheid

Eén van de belangrijkste eigenschappen die de spangle heeft meegebracht is volgens veel kwekers zijn vruchtbaarheid. In feite heeft dit mijns inziens niets te maken met de variëteit, maar met zijn hybride verschijningsvorm. Ik kan mij zelf indenken, dat als we een aantal licht groene wildvogels uit Australië hadden geïntroduceerd in onze hobby, we dezelfde reactie hadden geuit betreffende de vruchtbaarheid. Dat het een welkom verschijnsel was in onze hobby staat vast. Vast staat achteraf ook dat vele spangles vandaag de dag nog steeds erg vruchtbaar zijn. Misschien toch een combinatie van zijn hybride verschijningsvorm en zijn dominante vererving?

Zijn de echte spangles uitgestorven?

Binnen de korte tijdspanne van niet meer dan tien jaar werd de spangle gepaard aan zowat elke andere mutatie. Ghalib Al-Nasser heeft de overgoten, dominant en recessief bonte gekweekt in combinatie met de spangle (de gekuifde naar mijn weten nog niet).
Binnen deze periode is de spangle (afgezien van het formaat), niet meer te vergelijken met de spangles die we zagen op de foto's uit de jaren 70 en 80. Wat hebben we deze mooie mutatie aangedaan? Was het omwille van de gekheid om een goed formaat te kweken dat we het oorspronkelijke objectief uit het oog verloren: het kweken van een goed formaat spangle in combinatie met een goede tekening en de typerende spangle-spots? Aanvankelijk dacht ik dat alleen de normale spangle de typerende vleugeltekening zou dragen, maar dit is nu niet meer het geval. Ghalib Al-Nasser laat ook aan mij weten in een gesprek: hij heeft in de loop van de tijd spangles gekweekt die beschouwd kunnen worden als opaline spangles (de ondergrondkleur van de vleugels is gelijk aan de lichaamskleur), maar genetisch gezien vererven ze als normale vogels als ze aan normale vogels gepaard worden. Tegenwoordig winnen spangles hoofdprijzen op de grootste landelijke shows. Maar wat we gewonnen hebben in formaat, hebben we kwijtgespeeld in kleur en tekening. Wat is de oplossing? We kunnen kwekers van spangles in twee kampen verdelen: Diegenen die de mutatie willen verbeteren en zo hun spangles paren aan hun beste normale vogels, daarbij hopend dat ze de eisen waaraan een echte spangle moet voldoen, niet uit het oog verliezen. Dit zijn de zgn. formaat c.q. tentoonstellingskwekers. Aan de andere kant zijn er diegenen die proberen de eigenschappen van de originele spangle vast te leggen en te behouden. De zgn. kleurkwekers van de kleine grasparkiet. Nu we zover zijn dat we een goed formaat spangle kunnen kweken, is het zaak de verschillende spangle eigenschappen vast te leggen. Niet zo gemakkelijk. Jeff Attwood adviseerde in een lezing bij de Spangled Budgerigar Breeders' Association om gebruik te maken van normale vogels die gekweekt werden uit een spangle. Op die manier kunnen spangles gekweekt worden met de typerende en gewenste eigenschappen.

Merkwaardigheden

Als een spangle echt dominant vererft, wat maakt het dan uit aan welke partner hij gepaard wordt? Ik ben echter een aantal merkwaardige resultaten tegen gekomen bij het kweken van spangles. Een spangle recessief bonte vogel die men kweekte in 1988 had een uitgesproken iris rond beide ogen. Een aantal spangles vertonen de dominant bonte vlek op de kop. Sommigen hebben zwarte spots, maar zonder centrum (vol zwart dus). Een volwassen DF spangle die ik onlangs zag, had geen irisring rond de ogen. Meer en meer worden vogels gezien met zwarte tekening op de vleugels en zwarte staartveren. De meest voorkomende fout is die wanneer de zwarte randen bij de veren op de vleugels vervangen zijn door de lichaamskleur. Zo zal een groene vogel groen vertonen op de vleugels in plaats van zwart. Een merkwaardigheid die enige tijd geleden de aandacht kreeg was de verschijning van normale vogels uit een paring DF spangle x normaal. Theoretisch, volgens de wetten van Mendel, zouden hier alleen EF spangles uit kunnen komen. Niet dus. Het is al enkele keren (sporadisch) voorgekomen dat hier ook normalen uitkomen. Dit is dus in strijd met de algemeen geldende vererving. Wil dit zeggen dat het gen misschien niet dominant maar semi-dominant is? Nog zo iets is het verschijnen van spangles met een hoofdvlek, vergelijkbaar met de dominant bonte vogels. Misschien duidt dit er op dat er tussen beide mutaties een duidelijk verband is? Wel is vermeldenswaardig dat er de laatste jaren binnen de spangle mutatie wederom enkele mutaties zijn ontstaan: de zgn. cleartails, ook wel Deense dominanten en melanistic spangles genoemd.

Deense dominanten vanwege het feit dat de melding (1992) kwam van twee kwekers uit Denemarken, Aksel Nielsen en Börge Stenstrup. De eerste cleartails komen volgens mijn informatie echter begin jaren negentig uit Zuid-Afrika. In Nederland ook al bekend bij Jac Cuyten en Loe Tops. Verder werd er vanuit Israël (Meir Krut) en Australië (Garry Heuval) melding gedaan van een dergelijke mutatie. Nu zijn hier ook weer verschillende verschijningsvormen in.

Een kweker die spangles kweekt om er mee naar shows te gaan, zou zichzelf moeten beperken tot het kweken van spangles met die kleur en tekening, zodat die op de show zonder probleem bij de spangles zal ingedeeld worden. Afgezien van variaties in kleur, zie ik niet in waarom spangles gekweekt zouden moeten worden in combinatie met bont of overgoten. Bonte spangles verliezen de schoonheid van zowel spangle als bont. Het is vlees noch vis. Een overgoten spangle zal dat beetje tekening (maximaal 30%) vertonen op de plaatsen waar de vogel normaal getekend zou moeten zijn

(vleugel en staart). Een overgoten witte of gele spangle is op die manier moeilijk te identificeren. Allemaal fout dus. Ook de cinnamon factor veroorzaakt een opbleking van de vleugeltekening en het opaline gen is er de oorzaak van dat in de meeste gevallen de gele c.q. witte vleugeltekening vervangen wordt door de lichaamskleur. Maar dat is toegestaan in de landen waar cinnamon c.q. opaline spangles (of een combinatie hiervan) zijn opgenomen in het vraagprogramma.

Show en jureren

Door hun grote populariteit wordt in veel landen de spangle mutatie tegenwoordig op de shows in een aparte klasse, volgens het VRAAG-PROGRAMMA van dat land, onderverdeeld. Spangles, inclusief DF-spangles, mannen en poppen worden geshowd volgens de BS (Budgerigar Society) indeling: Spangles groenserie, blauwserie en de dubbelfactorige spangles. In enkele landen, zij het echter zeer weinig, wordt nog een prioriteiten lijst gehanteerd voor combinatie mutaties. Ik ben echter van mening dat het hier handelt om niet gevraagde c.q. op het vraagprogramma niet genoemde kleuren en/of mutaties. En zoals u weet hebben wij in onze hobby een vraagprogramma en een kleurenstandaard. Probeer als kweker u daaraan te houden. Wij als keurmeesters doen dat ook en kunnen dan volgens deze standaard keuren. Het is voor ons onmogelijk om iets te keuren waar geen (geschreven) standaard voor bestaat. En ik weet zeker dat u daar ook niet op zit te wachten.

(ook) In Nederland wordt (tot nu toe) bij combinatie mutaties de NGC-DBS de prioriteiten indeling gebruikt. Let wel!!: dit zijn combinatiemogelijkheden waar géén standaard voor is. DUS: NIET GEVRAAGDE KLEUR-SLAGEN
Spangle gekuifd, spangle dominant bont, spangle recessief bont, spangle geelmasker en iedere andere kleur, in die volgorde die de prioriteiten lijst voorschrijft. Afhankelijk van welke combinatie de vogel in kwestie draagt, moet hij in prioriteiten volgorde worden ingedeeld. Bijvoorbeeld, als een kweker een gekuifde dominant bonte spangle aanbrengt, moet die bij de gekuifde vogels ingedeeld worden. Een dominant bonte spangle, wordt bij de spangles ingedeeld. Het nieuwe vraagprogramma zal er in gaan voorzien dat de prioriteiten lijst zal komen te vervallen. Deze NIET GEVRAAGDE mutaties zullen dan dus in hun eigen klasse: NIET GEVRAAGDE kleurslagen, moeten worden ingedeeld.

De puntenschaal zoals die in 1994 herzien is door de BS Kleurenstandaard:

Spangles EF (in alle kleuren en variëteiten)
Formaat, vorm, evenwicht en houding: 35 punten
Vorm en formaat kop, inclusief masker en spots: 25 punten
Kleur: 15 punten
Tekening: 25 punten

Spangles DF
Formaat, vorm, evenwicht en houding: 35 punten
Vorm en formaat kop, inclusief masker en spots: 25 punten
Kleur: 40 punten

40 Punten voor diepte en zuiverheid van de kleur. Ook hier, zoals bij alle andere mutaties, ligt de nadruk vooral op het formaat van de vogel (60 punten voor formaat en de kop). In de vorige standaard was dit zelfs 65. Niettegenstaande dat het hoofdkenmerk van de spangle zijn aparte

vleugeltekening was (en is), dan werden daar amper 5 punten voor voorzien in de vorige standaard. Het was dus voor de keuring amper van belang of de vogel een correcte vleugeltekening had of niet. Dit merkwaardige feit resulteerde dus in het kweken van spangles naar formaat en niet naar tekening. Wanneer het dus op keuren aankwam, kon de keurder in kwestie ofwel de foutieve vleugeltekening niet aanrekenen of zeer beperkt aanrekenen, dit ten voordele van formaat en kop. Legden we niet te veel de nadruk op het formaat? De aanpassing van de puntenschaal in 1994, werd algemeen enthousiast ontvangen. De invoering van 25 punten voor de vleugeltekening, geeft aan dat de eigenheid van een mutatie toch wel zeer belangrijk is.

Slotconclusie

Ik wil een ieder bedanken die ertoe heeft bijgedragen om dit artikel tot stand te brengen. In het bijzonder Ghalib Al-Nasser en alle (andere) vermelde bronnen. Tot slot wil ik concluderen dat de spangle heeft bijgedragen aan diverse verbeteringen binnen onze hobby. In het bijzonder zoals al besproken, de vruchtbaarheid, de dominantie in zijn vererving, vooral de laatste jaren het brengen van zeer veel verrassingen voor wat betreft kwaliteitverbetering en last but not least: het voortbrengen van zeer vele en goede showwinnaars. Denk hierbij aan de ons omliggende landen zoals België, Frankrijk, Duitsland en Engeland. En natuurlijk niet te vergeten ook in Nederland. In al deze landen en waarschijnlijk ook in veel niet genoemde landen zijn het de spangles die de show domineren, als het om de winnaars gaat. Tevens kunnen we aan de hand van het aantal winnaars in o.a. de hiervoor genoemde landen concluderen dat de spangle zich een plaats heeft verworven in onze hobby, zoals nog nooit een kleurslag dat zo dominant gedaan heeft.

Cor Booster
corbee@kabelfoon.nl
Panel Judge WBO - keurmeester NGC/DBS - AZ/DWV

Bron: Spangles - Al-Nasser
Spangles een uitdaging - Mervilde
SBBA - England: the handbook
The Melanistic Spangle - Jeff Attwood
A Spangle Experience - Fred Sherman
De Engelse Grasparkiet - v.d. Linden
Das Wellensittichbuch - Theo Vins
De (Engelse) grasparkiet - van Kooten
Internet: diversen

De ontwikkeling van de moderne grasparkiet

Geschiedenis

1920 - 1950

Bladert men wat in de geschiedenisboeken dan vindt men rond 1920 de eerste informatie over de grasparkiet en/of over het tentoonstellen van grasparkieten. In die tijd worden grasparkieten nog paarsgewijs geshowd en het type van de toenmalige 'showvogel' had ook nog niet al te veel met onze huidige showvogels gemeen.

Met een grootte van ongeveer 13 cm. plus pluimage, zijdelings naar voren staande ogen en een ver naar voren stekende snavel, voldoet hij zeker niet geheel aan ons Ideaalbeeld. Dit verklaart ook waarom men in die tijd te vergeefs naar begrippen als showparkietenkweek, showkooi of showparkieten zoekt.

En ondanks dat streefde in Engeland een kleine schare van zeer betrokken kwekers vastberaden naar het kweken van parkieten op kleur en postuur. Loopt men de namenlijst van toenmalige liefhebbers wat preciezer door, dan vindt men al namen die jaren, of beter gezegd decennia later, nog belangrijke invloed op de ontwikkeling van onze huidige grasparkiet zullen uitoefenen. De bekendste voor U zijn zeker:

Frank Wait
William Watmough
Allen Silver
Ken Farmer
Arthur Collier
Angela Moss
Harry Bryan

Uit het eind van deze periode stamt ook een klein verhaal over Harry Bryan, dat in Engelse kwekerskringen tegenwoordig nog heel bekend is. Dit verhaal laat heel mooi zien, dat het toen ook al noodzakelijk was, behalve over kwekerskwaliteiten ook nog over minstens één 'andere kwaliteit' te beschikken.

Samen met een kweekvriend kocht Harry Bryan een lutino man van Percy Norman, waarmee deze een paar dagen eerder niet alleen Harry verslagen had, maar tegelijkertijd ook een grote Show gewonnen had. Hij betaalde £ 150, - voor deze man en deze geldt als de stamvader van zijn lutino-lijn die drie jaar later als de beste lutino-lijn ter wereld bekend werd.

£ 150, - voor een grasparkiet lijkt ons tegenwoordig niet echt veel. Bedenkt men echter dat het weekloon van een eenvoudige arbeider maar £ 4, - bedroeg en dat men een eenvoudig woonhuis toen voor £ 500, - kon kopen, dan krijgt een dergelijk bedrag een heel andere dimensie.

1950 - 1970

Ook in de volgende 20 jaar waren het nog zonder uitzondering Engelse kwekers die zich op de kweek van grasparkieten toelegden. Namen als Alf Ormerod, Doug Sadler, Angela Moss, Jim Moffat, Maurice Finey, Margery Kirkby-Mason en natuurlijk Ken Farmer en één van de grootste kwekers ooit Harry Bryan, zijn tot op de dag van vandaag bekend.

De tegenwoordig nog bekende langvleugel van Ken Farmer bracht toen de grote doorbraak in de

grasparkietenkweek. Ze zagen er niet mooi uit en werden zelfs verboden op de shows, omdat ze vanwege hun lange staarten en vleugelpennen bijna niet konden vliegen. Maar het waren juist deze vogels die over compleet andere, grovere en stevige langere veren beschikten en deze ook verder vererfden! De "moderne" grasparkiet was geboren en begon aan een onmiskenbare zegetocht.

Beperkte men zich toen op het Europese vasteland nog tot het behoud van de soort en het kweken van nieuwe mutaties, in Groot-Brittannië was men al een stap verder. Ook hier probeerde men een nieuwe mutatie te kweken en de bestaande te behouden, maar in Groot-Brittannië gebeurde het echter met het doel de gewenste showeigenschappen te bereiken. Hier werd er al doelbewust aan gewerkt de veerstructuur te veranderen, verder te ontwikkelen. En dit is ook de verklaring van het feit dat in Groot-Brittannië al vroeg aan een eerste 'Ideaalbeeld', een grasparkietenstandaard, gewerkt werd.

Bekijkt men de Budgerigar Society Club-winnaars uit de periode 1950 tot 1970 eens goed, dan komen hier slechts vier namen te voorschijn:

S.A. Bonnet (1954)
Angela Moss (1964)
N. Horn (1966)
Harry Bryan

Het was Harry Bryan die de grasparkietenkweek domineert als geen ander. Van de 21 Kampioenstitels van de Budgerigar Society Clubshow in de periode van 1950 tot 1970 gingen er niet minder dan 18 (!!) naar hem. Hij was in deze tijd de maatstaf en op de tentoonstellingen in Groot-Brittannië praktisch niet te verslaan en deze zegetocht is tot op heden niet geëvenaard!!

1971 - 1980

Waren het in de eerste jaren bijna uitsluitend kwekers uit Groot-Brittannië die zich met de parkietenkweek hadden bezig gehouden…nu begon de grasparkietenteelt zich ook op het Europese vasteland uit te breiden. En de eerste namen van grote ´Europese' kwekers, voornamelijk uit Duitsland, deden de ronde. Namen als Joachim Schwarzberg of de tegenwoordig in Zuid Afrika wonende Reinhard Molkentin sluiten zich bijna naadloos bij de lange lijst Engelse topkwekers aan. En het waren juist deze kwekers die de ´Engelse grasparkiet' zoals men ze voortaan noemde, op het Europese vasteland begonnen te verspreiden.

In Engeland vond in de 70er jaren eigenlijk een aflossing van de wacht plaats…..nieuwe, tot dan toe nog onbekende namen verdrongen zich aan de top. Het lukte Harry Bryan nog drie Budgerigar Society Clubshow overwinningen te behalen (1971 – 1973), daarna werd hij enigszins naar de zijlijn verwezen. Als eerste lukte het het partnership Alf Ormerod en Doug Sadler die met hun fabuleuze donkergroene man de Budgerigar Society Clubshow van 1975 en 1976 konden winnen. Verdere bekende kwekers uit die periode zijn D.T.S. Bowley, E. Lane & Son, het partnership Havenhand & Ruthven en natuurlijk Gerald Binks.

1981 – 1990

Weer rond een decenniumwisseling duiken in Groot-Brittannië nieuwe namen op aan de top T. & C. Pilkington, C. & A. Snell, Barry Wild, John Woods en tegen het eind van het decennium ook voor het eerst het partnership Norris & Baldry, tegenwoordig beter bekend onder de naam Gren en Pat Norris.

Ook in Duitsland had de top van de parkietenkwekers zich duidelijk verbreed. Ook hier verdringen zich nieuwe nog onbekende namen aan de top. Ernst Köhler met zijn, tot dan toe onverslaanbare lichtblauwe, Fritz Büttner uit Nürnberg…. En dan natuurlijk Hans Schmidtmeister met zijn onvergetelijke grijsgroene man waarmee hij meerdere keren de AZ- Bundesschau en ook de Europaschau kon winnen.

In het jaar 1986 zou de grasparkietenkweek echter fundamenteel veranderen! In augustus 1986 dook een heel nieuwe naam op in de winnaarlijsten... een naam van een tot dan toe volstrekt onbekende kweker… een naam die op zijn minst de volgende twee decennia zijn stempel zou drukken op de grasparkietenkweek. Een naam waarvan men de volgende paar jaar nog veel zou horen… en waarvan men nog veel meer te zien zou krijgen… JO MANNES.

Al tijdens de tweede editie van de Europa-schau in 1986 behaalde hij zijn eerste grote succes, met een lichtblauwe pop die Showwinnares werd. In 1989 verdubbelde hij deze zege aan de AZ-Bundesschau direct er na… en won met een opaline cinnamon lichtgroene man eveneens ‘Beste van de Show’.

1991 – tot heden

De laatste 17 jaar kan men, een beetje overdreven geformuleerd, onder de volgende titel samenvatten: "In Engeland wordt de top breder… in Duitsland smaller." Dit moet wel begrepen worden als betrekking hebbend op het aantal topkwekers…. Of anders uitgedrukt, in Engeland gingen de laatste 17 Clubshow-winnaars naar 16 verschillende kwekers, één show werd afgezegd.

In Duitsland gingen de 17 AZ-Bundesschau-winnaars naar 4 verschillende kwekers, waarvan 12 naar Jo Mannes. Daarbij haalde hij ook nog 10 keer ‘Beste

Tegengeslacht'. Bij de Europaschau ziet het er niet veel anders uit. Hier gingen de 17 Showwinnaars ook naar 4 verschillende kwekers. Jo Mannes echter, kon hier 14 keer 'Beste Vogel van de Show' en bovendien nog 11 keer 'Beste Tegengeslacht' winnen.

Daarmee haalt Jo nog niet helemaal de 21 Nationale Show overwinningen van Harry Bryan… maar lang zal dat Record zeker niet meer stand houden.

De laatste jaren hebben echter ook laten zien, dat de kweek van grasparkieten zich niet meer alleen tot de beide Europese landen Groot-Brittannië en Duitsland laat beperken. Door de voortdurende uitbreiding van verkeerswegen en ook zeker door de versoepelde import en export konden zich in bijna alle Europese landen Topkwekers vestigen.

- Namen als Cor Booster, Jac Cuyten, Réne Heylen en nog veel meer kennen we uit de Benelux-landen.
- Uit Scandinavië kent zeker iedereen de twee partnerships Nilsson en Svensson, de laatste is helaas ongeveer een jaar geleden met de parkietenkweek gestopt.
- Wie kent de Oostenrijkse topkweker Willy Kohout niet?
- Maar ook in Zwitserland hebben zich een paar grote namen gevestigd, Armin Giger, Kurt Vogt en Daniël Lütolf.
- En, en, wij

Daarnaast zijn er echter ook wereldwijd nog veel kwekers die vogels op topniveau kweken. Georg de Pina uit Brazilië, Alan Gambel uit Nieuw-Zeeland, Nigel Tonkin uit Australië, Reinhard Molkentin, Pat en Gerald de Beer uit Zuid-Afrika om er maar een paar van 'overzee' te noemen. Deze opsomming is naar believen nog te verlengen….maar u zult me vast wel willen vergeven dat ik hier niet iedereen kan opnoemen… en misschien ook dan nog de éne of andere naam vergeten zal.

Maar nu genoeg theorie, laten we een paar stappen in de ontwikkeling van 'onze' showparkiet gaan bekijken.

Marcel Bühler
marcel.buehler@budgerigar.ch

Jo Mannes, de succes story

Inleiding

Jo Mannes is volgens vele grasparkietenkwekers de beste grasparkietenkweker ter wereld. Jo woont in Freiburg, in Zuid-Duitsland, vlakbij het Zwarte Woud. Voor deze film ben ik dit jaar, samen met Jac Cuyten, 2 keer een weekend naar Jo en Linda Mannes geweest. Als je bij Jo aankomt is het eerste wat opvalt, de Japanse tuin die om het huis is aangelegd, deze tuin is een hobby van Jo en Linda. Bij het binnen komen in de huiskamer valt direct je oog op de vijver die in de aangebouwde serre geheel in Japanse stijl is aangelegd. In deze vijver zwemmen grote Japanse Koi karpers in verschillende kleuren. Rond deze vijver staan exotische planten opgesteld. Jo en Linda zijn erg gastvrij en verzorgen hun gasten goed, je voelt je er direct thuis.

1998

Mijn vorige bezoek aan Jo en Linda is al weer lang geleden, ik was toen samen met Jac Cuyten en Gerard Maas. Ik mocht toen ook een film maken van de grasparkieten van Jo. Ook ben ik dan naar de shows geweest in Karlsruhe en in Kassel, om daar de showvogels van hem te filmen. Sindsdien ben ik een trouwe bezoeker van de show in Kassel. Op deze show worden alle soorten vogels tentoongesteld, waaronder ook zo'n 3,5 duizend grasparkieten.

Jo Mannes

Na het zien van deze film waren de meeste kwekers ervan overtuigd, dit is het, beter kan niet. Maar nu, 10 jaar later, zien we dat de showvogels bij veel kwekers verbeterd zijn , maar dat Jo Mannes iedereen een grote stap voor is gebleven.

Hij is steeds bezig, hoe kan ik mijn type nog mooier maken. In 1998 liet Jo ons een grijze man zien die de eigenschappen bezat, om met deze vogel de basis te leggen voor een nieuw type showvogel. Jo is vanaf het begin af aan bezig geweest om een eigen type te kweken. Zijn lijn is opgebouwd uit nakweek van Duitse en Engelse topkwekers. Ook is hij wereldberoemd geworden met het type bevedering wat hij op z'n vogels gekweekt heeft, de zogenaamde zachte buff, met een goede verhaking en aan het uiteinde van de veer een ronde top. Ook het volume in de onderdons speelt een grote rol. Die ronde top komt ook de ronde vorm van de spots ten goede.

Jo is een liefhebber van diepe en brede maskers met mooie ronde grote spots. Ook aan de blauwstructuur heeft hij aandacht besteed, waardoor de vogels veel aan kleurdiepte hebben gewonnen. De vogels van Jo blinken uit in houding, bovenbouw, kopbreedte, kopvorm, de stand van de kop en het showen van de kopbevedering. Mijn mening is dat zijn huidige showvogels forser van formaat zijn. De bovenbouw en de kop zijn breder geworden. Maar vooral de kopbevedering van zijn vogels is spectaculair. De groeirichting van de kopbevedering gaat vanuit het midden van de neusdop naar beneden en daarna opzij, aansluitend aan de ooglijn wat het showelement van de vogels bevordert. Als deze vogels showen met de kopbevedering gooien zij deze als een waaier omhoog.

De film

Zoals ik u al vertelde ben ik 2 keer bij Jo geweest, in januari en in juni. Hierdoor ziet u sommige jongen van voor de rui en deze zelfde jongen na de rui. Ik kan zelf urenlang van een topvogel genieten, van een aantal vogels heb ik meerdere opnamen gemaakt. Ik heb ook deze keer close-ups gemaakt van de koppen (zogenaamde kopstudie's). Verder ziet u in deze film showvogels en kweekvogels en jonge vogels in vele kleurslagen. Met deze film wil ik u laten zien wat Jo Mannes bereikt heeft met zijn grasparkieten en u een idee geven wat er allemaal mogelijk is in onze mooie hobby.

Tenslotte

Jo heeft veel steun met zijn hobby van zijn vrouw Linda. Elk jaar honderden jongen kweken, daar gaat veel tijd inzitten. Daarnaast nog de belangstelling van de vele bezoekers. Zij zijn 24 uur per dag met hun hobby bezig. Hierbij wil ik Jo en Linda Mannes bedanken voor hun medewerking aan de film. Ook wil ik mijn reisleider Jac Cuyten bedanken voor zijn aandeel in deze film. Grasparkieten zijn er voor ons plezier met het doel om hiervan te genieten. Goede showvogels zijn een streling voor het oog en uiteindelijk streven we wereldwijd naar het zelfde ideaal. Hopelijk zal deze film een steentje bijdragen aan dit ideaal.

Harry van Doorne
budgie@zonnet.nl

Het ideaalbeeld

Eén ding hebben de bijdragen van de sprekers op dit symposium gemeen: de lezingen, alsook de tekstuele weergaven hiervan in deze syllabus, staan in dienst van ons ultieme doel: het kweken van de ideale grasparkiet.

Steeds worden door de sprekers links gelegd naar de standaard en het ideaalbeeld is een fysieke weergave hiervan, die past in een bepaalde tijd.

Marcel Bühler omschrijft de evolutie van de grasparkiet, waarbij een vogel van 13 cm groot zich ontwikkelt tot een standaardvogel, van een dubbele afmeting.

Cor Booster wijst er op welke weg er moet worden bewandeld om voor een nieuwe kleurslag een standaardbeschrijving te maken en welke inspanning er van de diverse kwekers nodig is om van deze nieuwe kleurslag een tentoonstellingsvogel te maken, zonder de karakteristieke kleureigenschappen te verliezen.

Jac Cuyten ziet de bevedering als voornaamste instrument om binnen de standaard vorm te geven aan een specifiek ideaalbeeld. Hij wijdt hier zelfs een compleet hoofdstuk aan.

Harry van Doorne heeft de stam in beeld gebracht van de man, die momenteel het best de kunst beheerst om "close to perfection" het ideaalbeeld te benaderen: **Jo Mannes**.

Een standaard en dus ook een ideaalbeeld creëren, waarin iedereen zich wereldwijd kan vinden, is nu voor het eerst in de geschiedenis gelukt en vormt vanaf nu ook ons ideaalbeeld. Wij willen u een weergave hiervan in deze syllabus niet onthouden!

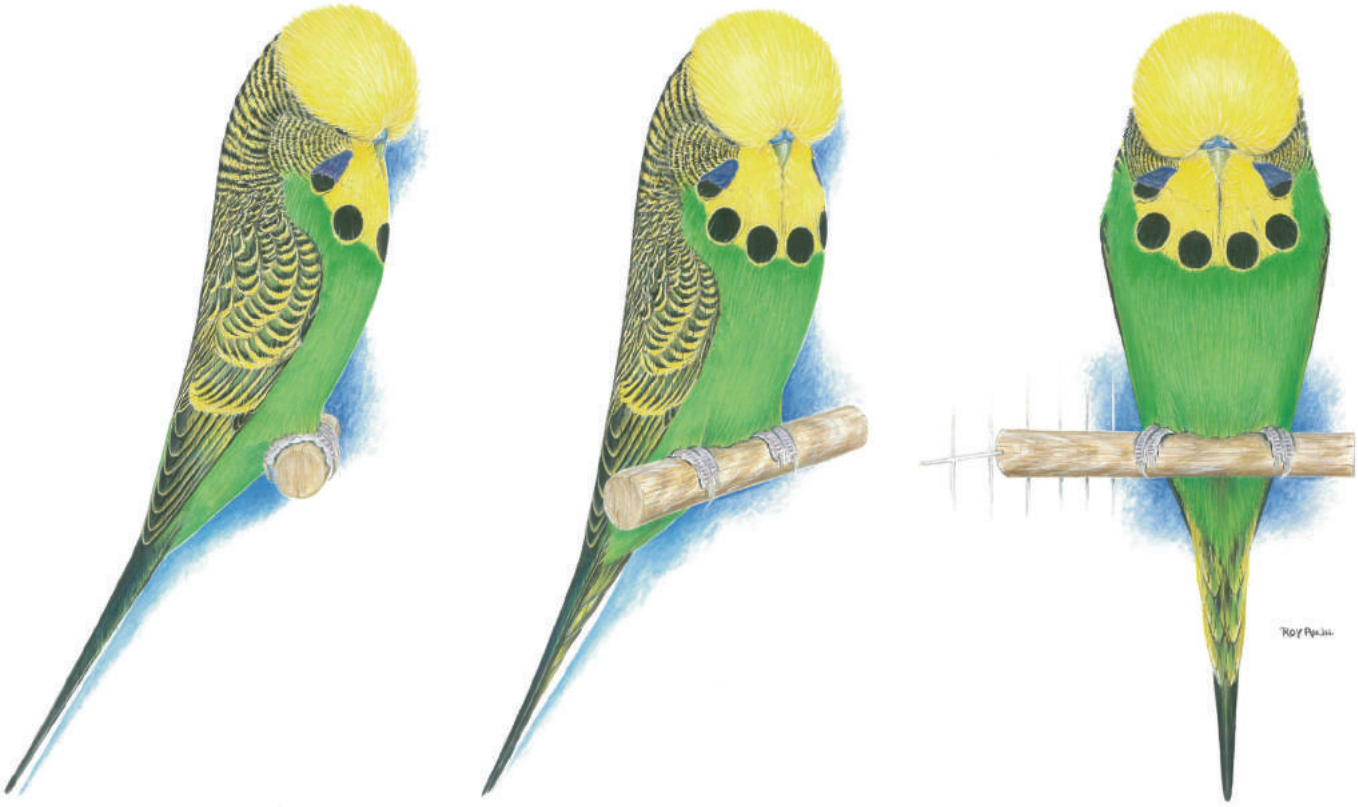

The Official WBO Pictorial Ideal

© WBO June 2008

Opendag

26 december 2008
27 december 2008
van 09.00-17.00 uur

Vogel en Zaadhandel

Geldof & Zn.

kom gerust eens een kijkje nemen de hapjes en drankjes staan klaar

Alle voliere bouwartikelen 10% korting

Bij aankoop van 25 kg Braet vogelzaden = GRATIS 25 kg schelpenzand

Bravomix Eivoer
5 kg € 12,00
10 kg € 22,00
15 kg € 30,00

2e kerstdag, 26 december
van 09.00 - 13.00 uur
geslachtsbepaling door H. v/d Horst
Speciaal tarief € 12,50 per vogel

Breedmax
500gr € 9,95
3 kg € 37,50

altijd 7000 vogels op voorraad!!!

nu ook Van Hout
Tropisch zaad mengsel
speciaal voor Gould Amadines
bij aankoop
gratis zak schelpenzand

Prof. Keesomweg 10a - 5144 NM Waalwijk
Telefoon 0416 - 34 46 41 - Fax 0416 56 44 80
Internet: www.vogelhandelgeldof.nl
E-mail: hugo@vogelhandelgeldof.nl

Aanbiedingen geldig op opendag, niet in combinatie met andere acties en/of aanbiedingen. Typ en/of zetfouten voorbehouden.

Rayons

Gelderse Grasparkieten Club
D.H. Gronouwe, tel. 0575-493860
Locatie: Clubgebouw vogelvereniging "De Edelzanger", sportpark "De Hazenberg", Brummen

Limburg
J. Wijnen, Wolfsklauw 33, 5975 TM Sevenum, tel. 077-4671787
Locatie: café "de Zwaan", Maasstraat 6, Baarlo

Midden Nederland
Ard Veldt, tel. 0318-503591, email: ard.veldt@gmail.com
Locatie: clubgebouw van P.V. de Lekvogels, Wijk bij Duurstede

Noord-Holland
Robert Doornik, tel. 0172-600620, email: r.doornik@casema.nl
Locatie: Dorpshuis "De Zuakel", Kerklaan 18, De Kwakel (bij Uithoorn)

Noord-Oost Brabant
Jo Deckers, tel. 041-3366143, email: j.van.meeteren@hetnet.nl
Locatie: "De Gouden Leeuw", Dorpstraat 5, Geffen

Overijsselse Grasparkieten Club
Hans v.d. Belt, Zwarteweg 70, 8017 AZ Zwolle, tel: 038 - 4658013, email: hansvdbelt@hotmail.com
Locatie: Wijkcentrum "de Weijenbelt", Campherbeeklaan 82, Zwolle

P.C. Drechtstreek
Gijs Makkelie, S.V. Abcoudelaan 13, 3211 BC Geervliet, tel. 0181-662433, email: 3211bc13@hetnet.nl
Locatie: "De Drie Linden", Heisprong 15, Prinsenbeek

Vlaamse Grasparkieten Club vzw
Eric Thielemans, Monnikenhofstraat 44, 2040 Berendrecht, België, tel. 0032-497-733821, email: eric.thielemans@pandora.be
Locatie: Venusstraat 10, 2520 Ranst (Oelegem), België